

mywings

zima | winter 2018 – 2019

[PL – ENG]

Kuba Cuba

Prawdziwa perła Karaibów

Pearl of the Caribbean

In-flight magazine

smartwings

Twój osobisty egzemplarz | Your personal copy

Your Airline Welcome aboard

smartwings

Drodzy pasażerowie

Dear Passengers

Na wstępie chciałbym podziękować wszystkim, którzy korzystają teraz lub korzystali wielokrotnie z usług naszych linii lotniczych.

Firstly, I would like to thank all of you for choosing our airline, especially those of you who fly with us regularly.

W 2018 roku znaleźliśmy się wśród pierwszych firm lotniczych w Europie Środkowej i Wschodniej, które włączyły do swojej floty nowoczesne samoloty Boeing 737 MAX 8. W ciągu pięciu lat będziemy dysponować trzydziestoma dziewięcioma maszynami 737 MAX w naszej flocie. Wierzymy, że jest to dla Państwa dobra wiadomość, ponieważ nowe samoloty pozwalają nam otwierać nowe trasy lotów. Obecnie obsługujemy loty z 12 lotnisk w siedmiu krajach.

W trakcie zimowego rozkładu lotów nasze samoloty będą się kierowały z polskich lotnisk do egzotycznych miejsc w różnych częściach świata, dzięki czemu można będzie wyruszyć z nami do destynacji i miejsc docelowych w Europie. Egzotycznymi regionami, które można z nami odwiedzić są: Dominikana, wyspa Zanzibar, Tajlandia, Sri Lanka, Oman czy Zjednoczone Emiraty Arabskie. Nie zapominamy ani o ulubionych Wyspach Kanaryjskich, Republice Zielonego Przylądka, Maroku, Egipcie, Maderze, hiszpańskiej Maladze czy popularnego wśród narciarzy Torino we Włoszech. Aby zapewnić wysoki komfort pasażerom, wyposażamy wszystkie nasze samoloty w nową zaawansowaną technologię bezprzewodowej rozrywki pokładowej. Pasażerowie na naszych liniach mogą korzystać z telefonu, tabletu lub laptopa, aby oglądać filmy, słuchać muzyki lub grać w gry.

Czy wiesz, dlaczego sezon zimowy jest wspaniały? Ponieważ daje nam do wyboru. Można skorzystać z oferty ze śniegiem lub wyruszyć do ciepłych krajów. Nie będziesz rozczarowany wyjątkową „wyspą wolności”. Na Kubie nawet zimą można się ogrzać na dziewiczych plażach. Piękną wycieczkę zapowiada włoska Werona. Dzięki artykułowi w naszym magazynie pokładowym można na nią spojrzeć z nieco innej strony. Bardzo popularnym miejscem do spędzania Bożego Narodzenia lub Nowego Roku są tradycyjnie Wyspy Kanaryjskie.

Damy i Panowie, życzę Państwu, aby lot z naszą spółką był przyjemnym początkiem Waszego urlopu.

Z poważaniem

Ing. Peter Šujan

Dyrektor handlowy
Commercial director

In 2018 we became one of the first airlines in central and Eastern Europe to add new, modern Boeing 737 MAX 8s to its fleet. Over the next five years we will acquire 39 737 MAX type aircraft. We strongly believe that this is good news for our passengers, as new planes will enable us to open up new routes. We currently operate flights from 12 bases in seven countries.

This winter season our planes will be taking off from Polish airports to exotic destinations in various parts of the world, but you can also fly with us to a number of cities and resorts in Europe. For an exotic holiday come with us to the Dominican Republic, the island of Zanzibar, Thailand, Sri Lanka, Oman or the United Arab Emirates. Then there are always the popular Canary Islands, Cape Verde, Morocco, Egypt, Madeira, Malaga and Torino in Italy, if skiing is your thing. In order to provide greater comfort for our passengers, Travel Service is equipping all its planes with modern technology in the form of a wireless on-board entertainment system. Passengers on our flights can watch films, listen to music and play games through their own smartphone, tablet or laptop.

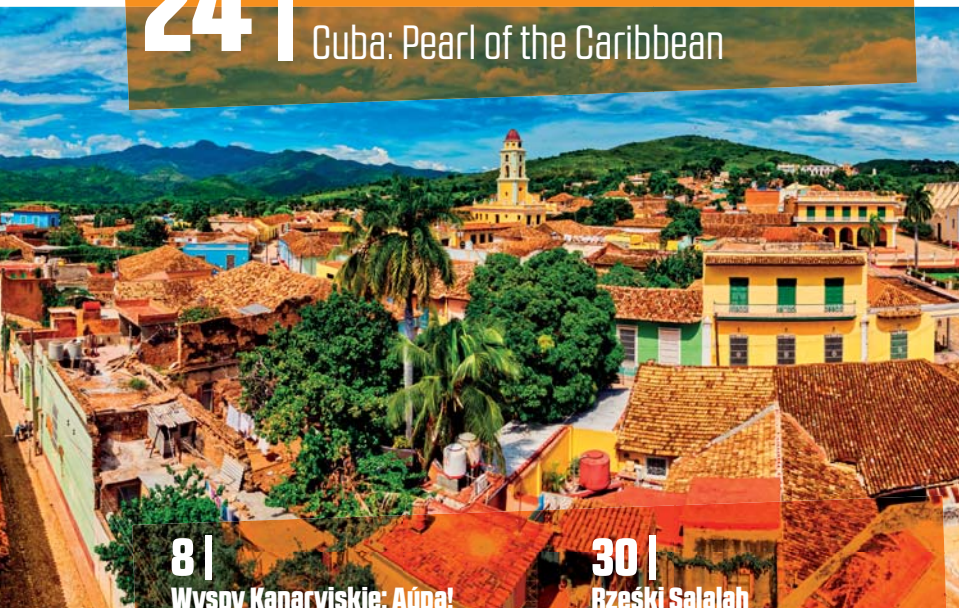
Do you know what's great about wintertime? You have a choice – either to enjoy snow fun and all that comes with it or to head off for some winter sun. If you choose the latter, you certainly won't be disappointed with Cuba. On the Island of Freedom you can warm your body on unspoilt beaches, even in winter. A superb city break destination is Verona – our in-flight magazine brings you an article that looks at the city from a slightly different angle. Traditionally the Canary Islands have always been a popular destination at Christmas and New Year.

Ladies and gentlemen, I hope your flight with our airline will be a pleasant start to your holiday.

Best regards,

Spis treści | Contents

24 | Kuba: Prawdziwa perła Karaibów Cuba: Pearl of the Caribbean

8 | Wyspy Kanaryjskie: Aúpa!
The Canary Islands: Aúpa!

30 | Rześki Salalah
Invigorating Salalah

18 | Odkryj prawdziwą Weronę
Discovering the True Verona

6 | Take off

12 |

Robert Lewandowski:
Zawód król strzelców
Robert Lewandowski: Striker by Trade

36 |

Powrót do przyszłości
Back to the Future

42 |

Zachowaj wspomnienia
Keeping Memories Alive

56 | Travel Info

DLA SPÓŁKI TRAVEL SERVICE
PRZYGOTOWUJE G.O.T. MEDIA, s. r. o.

PUBLISHED FOR TRAVEL SERVICE
BY G.O.T. MEDIA, S. R. O.

Komplex Olšanka
Taboritská 23/1000
130 00 Praha 3

REDAKTOR NACZELNY | PROJECT MANAGER

Marek Hubač
marek.hubac@cot.cz

REDAKCJA | EDITORIAL BOARD

Gabriela Ben Ahmed, Vladka Dufková,
Eva Frindtová, Peter Šujan, Lenka Víková

TEKSTY | TEXTS

Martin Záruba, Marek Hubač,
Renata Kucerová, Michaela Šámalová

TŁUMACZENIE | TRANSLATION

Marc Di Duca, Angela & Danny Radiven,
Marzena Sedláková, Jiri Sedlek

ZDJĘCIA | PHOTOS

O ile nie podano inaczej, zdjęcia pochodzą
z Shutterstock.com
Shutterstock.com – unless stated otherwise
copyrights

SZATA GRAFICZNA

GRAPHIC LAYOUT AND COMPOSITION

Lukáš Tingl, Petra Prouzová

LAYOUT

Lukáš Tingl

PRODUKCJA | PRODUCTION

Jan Doležal, Martina Pomykalová

DRUKARNIA | PRINT

Czech Print Center a.s.

OGŁOSZENIA | ADVERTISEMENTS

G.O.T. media, s. r. o.
Tel.: +420 226 257 720
E-mail: redakce@cot.cz

Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść
ogłoszeń.

The publisher carries no legal responsibility for
the content of any advertisements appearing in
this magazine.

Zamknięcie wydania z dniem: 20. 9. 2018

Copy date September 20, 2018

Wydanie jest ważne przez

listopad 2018 – maj 2019

This issue is for the period

November 2018 – May 2019

ODKRYWAMY LATO 2019

● ZNIŻKI DO 40%

Take off

KLIKNIJ I LATAJ!
www.smartwings.com
CLICK AND FLY!

DO REPUBLIKI ZIEŁONEGO PRZYŁĄDKA

Posłuchać jazzu

Na Wyspach Zielonego Przylądka też potrafią grać. Dowodem na to jest XI edycja Jazz Festival, który w kwietniu zabrzmiał na ulicach stolicy Praia. Krajowi jak i zagraniczni artyści promują kreolską kulturę dźwięcznymi melodiami jazzowymi i odnoszą sukces. Brytyjski magazyn muzyczny Songlines ocenił festiwal jako jeden z 25 najlepszych na świecie!

TO GAPE VERDE

For Some Jazz

Even on the Cape Verde Islands they know how to jam. Come and see for yourself at the 11th Kriol Jazz Festival that will echo through the streets of the capital Praia this coming April. Home-grown and international performers will promote creole culture through the medium of jazz, a sure-fire recipe for success. The British music magazine Songlines rates the festival as one of the 25 best in the world!

www.krioljazzfestival.com

NA TENERIFĘ

Do zdarcia butów

Przez całe cztery dni można podziwiać najpiękniejsze szlaki turystyczne na jednej z Wysp Kanaryjskich w towarzystwie doświadczonego przewodnika podczas Festiwalu Tenerife Walking. Nie ważne czy wybierzesz trasę wzdłuż wybrzeża, wiodącą przez gęsty las lub przez wulkaniczny krajobraz, zależy to tylko od Ciebie. Niezapomniane wrażenia i niepowtarzalne widoki w każdym przypadku odniesiesz sobie jako bonus od 21 do 25 maja 2019 roku.

TO TENERIFE

For Hiking

During the Tenerife Walking Festival you can enjoy some of the most attractive hiking trails on one of the most beautiful Canary Islands in the company of an experienced guide for a whole four days. It's up to you whether you choose a trail that goes along the coast, through dense forest or across the volcanic landscape. Memorable experiences and once-in-a-lifetime views can be enjoyed from 21st to 25th May 2019.

www.tenerifewalkingfestival.com

[take off]

DO TURYNU

Oslodzić sobie życie

Turyń jest domem czekolady. Nic, więc dziwnego, że miejscowi, co roku świętują jej szlachetność na listopadowych targach Cioccolato. W ramach programu odbędzie się 100 wykładów, w tym konferencje, wystawy, degustacje, a zostaną też otwarte dwie prowizoryczne manufaktury czekolady przy Piazza San Carlo. W jednej z nich nauczysz się przygotowywać tabliczkę czekolady z kakaowych ziaren, a druga odkryje produkcję piemonckiego klejnotu o nazwie gianduiotto.

TO TURIN

For the Dolce Vita

Turin is the home of Italian chocolate. The locals celebrate the quality of the local treat at November's Cioccolato trade fair. The programme includes up to 100 lectures as well as a conference, exhibitions, tasting sessions and two pop-up chocolate studios on Piazza San Carlo. At one of these you can learn how to make a bar of chocolate from cocoa beans, while the other will introduce you to the world of a Piedmont institution by the name of Gianduiotto.

www.cioccola-to.it

DO COLOMBO

Świętować przybycie Buddy

Początek buddyjskiego kalendarza na Sri Lance rozpoczyna się świętem! Duruthu Perahera zawsze w połowie stycznia rozświetli ulice Colombo kolorowymi korowodami i obrzędami liturgicznymi, na przypomnienie pierwszych odwiedzin Buddy. Niesamowicie spektakularnym widowiskiem jest procesja Randholi Perahera, podczas której zaskakuje powódź kolorówi błyszczących świateł miotaczy ognia, sioni, noszących flagi, doboszy, tancerzy, buddyjskich mnichów, przedstawicieli świątyń, służ i uroczyscie wystrojonych tubylców.

TO COLOMBO

To Celebrate the Arrival of the Buddha

The start of the Sri Lankan Buddhist new year begins with a celebration. In mid-January a festival called Duruthu Perahera lights up the streets of Colombo with colourful processions and religious ceremonies to commemorate Lord Buddha's first visit. The Randholi Perahera procession is an incredible spectacle during which firebreathers, elephants, flag bearers, drummers, dancers, Buddhist monks, religious figures, servants and locals in special costume will astound you in a flood of colour and light.

www.lanka.com

Nazywane są „Wyspami Wiecznej Wiosny”. Mają bujną przyrodę, a przez całą zimę zazwyczaj rтęc termometru nie spada poniżej dwudziestu stopni Celsjusza, co daje przyjemną temperaturę na organizowanie różnorodnych czynności na świeżym powietrzu. Wielu podróżników potwierdza, że świetną okazją do zapoznania się z kulturą i przyrodą jest udział w lokalnych wydarzeniach i festiwalach – jako dociekliwy obserwator lub bezpośredni uczestnik. Można przy tym poznać charakter zagranicznych sąsiadów i odkryć ciekawe tradycje.

Karnawałowe szaleństwo

W pierwszej kolejności na podkreślenie wszystkich wydarzeń zasługują, przynajmniej pod względem kolorów, ekstrawaganckie kostiumy i imprezy na ulicach, trwające aż do rana. W lutym wszyscy biorą udział w wirze karnawału, który śmiało może się porównywać do słynnego karnawału w Rio de Janeiro. Przez miasto przejeżdżają niesamowite alegoryczne wozy, dudni latynoska muzyka, tańczą się w rytmie flamenco oraz hiszpańskiego popu i oczywiście wybierana jest królowa karnawału. Obejrzeć można również męski maraton na wysokich obcasach! Wspaniały spektakl można oglądać na Teneryfie i Gran Canaria, ale i na innych wyspach, takich jak Lanzarote i Fuerteventura też potrafią się bawić. Trzy tygodniowa impreza kończy się „spaleniem sardynki”, czyli symbolicznym oczyszczeniem od karnawałowych grzechów przed Środą Popielcową i Wielkanocą. Zapalone duże sztuczne ryby są symbolem ubolewania z powodu zakończenia imprez – ale nie na długo. Kończą je spektakularne fajerwerki, a na dalsze święta na wyspach nie trzeba długo czekać.

Kult Nowego Świata

Na wyspie La Gomera w San Sebastian, raz na pięć lat odbywa się święto patronki miasta Maryi Dziewicy Guadalupejskiej, tak zwanej Czarnej Madonny. Uroczystości trwają od października do grudnia i łączą się z bogatym programem koncertowym, i przedstawieniami teatralnymi. Punktem kulminacyjnym święta jest Fiestas Lustrales przypadający na 8 października. Z małej kaplicy w Puntallan brzmi śpiew i gitary. Stamtąd figurka Matki Boskiej udaje się w podróż na kolorowej konstrukcji, zdobionej kwiatami, którą ludzie niosą na ramionach. Część trasy wiedzie przez ocean, a za łodzią z figurką płyną łodzie rybackie. Legenda twierdzi, że oryginalną drewnianą figurkę znalazł w ziemi na przelomie XIII i XIV wieku pasterz. Dzięki hiszpańskim zdobywcom i ich odkryciom święta opiekunka stała się częścią kultu w Nowym Świecie. Gdy tłum wita ją z ogromnymi owacjami, loskotem kastanietów i bębnow w porcie a potem prowadzi przez miasto, zrozumiesz, jak silna jest moc hiszpańskiego chrześcijaństwa. Procesją z akompaniamentem tańców i uroczystości, kończy się wieczorem w kościele Wniebowzięcia NMP.

Na piechotę

Trchę z innej beczki jest Gran Canaria Walking Festival, który rozpoczyna się 24 października i trwa 5 dni. Czy chcesz poznać magiczne zakątki trzeciej, co do wielkości Wyspy Kanaryjskiej po nie do końca przetartych szlakach? Jeśli tak, to weź udział w wycieczkach trekkingowych organizowanych przez Gran Canaria Natural & Active. Na trasę

These are often called the „islands of eternal spring“. They abound in lush natural beauty and throughout the winter the mercury usually doesn't fall below twenty, providing a pleasant climate for a whole host of outdoor activities. Many travellers will confirm that taking part in local events and celebrations is an excellent opportunity to really enjoy the culture and natural beauty of the islands – and you can do this both as a curious observer and a participant. It's a good way of getting to know the character of the local people and discovering some interesting traditions.

Carnival Time

Top of the list should be the most colourful of all the events on the islands, at least as far as spectacle, extravagant costumes and level of merrymaking in the streets until the early hours is concerned. Every February people get completely carried away at carnival time, an event comparable to the famous Rio celebrations. Amazing allegorical floats cruise through Canarian towns to a Samba beat, people dance the flamenco and to Spanish pop, and the carnival queen is elected. There's even a men's marathon in high heels! This incredible show can be witnessed on Tenerife and Gran Canaria, but Lanzarote and Fuerteventura also get in on the act. The three-week-long festival ends with the „burning of the sardine“, a symbolic cleansing ceremony that absolves all the sins of carnival time before Ash Wednesday and Easter. The burning of a large, artificial fish represents the locals' sorrow at the fact that the festivities are over – though not for long. It's followed by a huge firework display, and other island festivities come hot on its heels.

New World Cult

Once every five years in San Sebastian, the capital of La Gomera, they pay homage to the patron saint of the city, the Virgin Mary of Guadalupe – the so-called Black Madonna. The celebrations last from October to December and include a program of concerts and theatre performances. The climax of the festival is the Fiestas Lustrales on the 8th of October. Song and guitar music can be heard coming from the small Puntallana chapel, from where the statue of the Virgin Mary is carried on people's shoulders perched on a base decorated with colourful flowers. She is then transported by boat onto the ocean with a group of fishing boats in tow. Local legend has it that the original wooden statue was discovered at the turn of the 14th century by a shepherd. Thanks to Spanish colonists and their voyages of discovery, this saintly figure became a cult in the New World. When the crowd has welcomed the statue in the port to the sound of applause, the rattle of castanets and the boom of drums, it is taken through the city – it's a good opportunity to see the power of Christian belief in Spain. The procession, accompanied by much dancing and merrymaking, ends at the Church of the Ascension.

Hitting the Trails

Starting on the 24th of October and lasting for five days, the Gran Canaria Walking Festival is a bit of a different affair altogether. If you fancy seeing some out-of-the-way locations and trekking slightly off the beaten track on the third largest Canary Island, take a walking tour organised by Gran Canaria Natural & Active. People from tens of other countries head out on the trails, united

Auípa!

Daj się porwać hucznej zabawie na Wyspach Kanaryjskich, które słyną z gościnności. Ludność jest tu przyjazna i pełna życia. Jeśli naprawdę chcesz poznać tutejszy folklor, zbliż się do ludzi i stań się częścią ich ulubionych uroczystości i rytuałów.

Come and party on the Canary Islands, a place known for its hospitable locals. The Canary Islanders are welcoming and full of life, so if you long to get under the skin of these fascinating islands, join the locals and take part in their popular celebrations and rituals.

Renata Kučerová | © Shutterstock.com

Jak na Nowy Rok...

Obchody sylwestrowe na plaży są przyjemną zmianą, po tych klasycznych, związanych z zimą i śniegiem. Popularnym miejscem świętowania z muzyką na żywo i DJ-ami jest trzykilometrowa Playa de Las Canas w Las Canteras na Gran Canaria. Do popularnych przysmaków zaliczane są szaszłyki z winogron, będące dodatkiem do drinka. Nowy Rok jest ściśle związany z procesją Trzech Króli, która odbywa się 5 stycznia i jest popularna zwłaszcza wśród dzieci, które entuzjastycznie zbierają słodycze od mędrców. Następnego dnia w domu, znajdują prezenty zgodnie z tradycją chrześcijańską, kiedy Trzej Królowie obdarowali małego Jezusa.

Seeing in the New Year...

New Year festivities on the beach provide a pleasant change if you are used to cold and snow. A popular place featuring live music and DJs is Gran Canaria's 3km-long Playa de Las Canteras in Las Palmas. Popular delicacies at this time include grapes on a stick that are inserted into your drink. New Year celebrations are associated with the Three Kings procession which takes place on 5th January, popular with children in particular who eagerly accept the sweets distributed by the three wise men. On the second day they find presents at home – this is according to the Christian tradition whereby the Three Kings present gifts to the baby Jesus.

Kobiety na Teneryfie świętując podczas jarmarku w La Orotava rozpromieniają miasto kolorami.
Tenerife's womenfolk fill the town with colour during the fair in La Orotava.

wyruszają ludzie z kilkudziesięciu krajów, których łączy miłość do natury i turystyki. Możesz się cieszyć na wspaniałe wędrowki i będziesz świadkiem historii, kultury oraz gastronomii tego „kontynentu w miniaturze”, jak nazywana jest wyspa ze względu na jej zróżnicowany mikroklimat. W programie jest jedna wspinaczka każdego dnia. Do wyboru masz sześć różnych tras, które prowadzą przez łąd pełen odświeżającej zieleni, autentyczne wsie, z degustacją lokalnych przysmaków i możliwością zakupu kilku upominków.

Łomot garnków

W przededniu świętego Andrzeja (29 listopada) na Teneryfie otwierają się piwnice z winami i rozpoczyna się degustacja młodego wina. Do wina można przygryzać pieczone kasztany, solone ryby i gofio amasado, którym jest specjalność z miodu, migdałów, batatów oraz prażonej mąki razowej. Uroczystości koncentrują się w północnym regionie winiarskim, a miasto Puerto de la Cruz urozmaica je Biegiem garnków. Dorośli i dzieci ciągną za sobą różnorodne metalowe przedmioty. Wesoły hałas i akompaniament pieśni ludowych prowadzi przez centrum miasta na plac Plaza del Charco. Według jednej z teorii, hałasem odpędzano czarownice. Z kolei bogatego repertuaru muzycznego można posłuchać podczas Fiesta de la Consolación. Główną rolę odgrywa tu instrument ludowy podobny do ukulele, zwany *timple*. Koncertów z towarzyszeniem typowych, kanaryjskich, małych gitar można posłuchać w pierwszym tygodniu grudnia w malowniczej wiosce Masca na Teneryfie. ♡

by a love of nature and hiking. You can enjoy some amazing walks during which you learn a bit about the history, culture and gastronomy of this „miniature continent”, as the island, thanks to its varying microclimates, is nicknamed. Each day includes an ascent. There are six different routes to choose from taking you into the interior of the island where you'll find lush green landscapes, authentic rural scenes, local specialities and many a gift to purchase.

Pots and Pans

On the eve of St Andrew's day (29th November) locals open up the wine cellars on Tenerife and begin tasting the young wines. To help the wine along, roast chestnuts, salted fish and gofio amasado, a treat made from honey, almonds, sweet potato and roasted wholemeal flour, are served. These festivities are concentrated in the northern wine-producing areas, and in the city of Puerto de la Cruz they bring an added dimension to proceedings with the Pots and Pans Run. Adults and children alike pull all kinds of metal objects behind them. This merry din accompanied by folk songs eventually finds its way to the centre of town and a square called Plaza del Charco. It's unclear how this tradition came about – one theory has it that the noise would drive witches away. Your sense of hearing will be returned during the Fiesta de la Consolación where a folklore instrument called a *timple*, similar to a ukulele, takes centre stage. Concerts starring this typical small Canarian guitar can be enjoyed in the first week of December in the picturesque and exquisitely maintained Tenerife village of Masca. ♡

ODETCHNIJ

— *Na wspaniałych plażach
będziesz już za 3 godziny*

ATTYKA / KRETA ZACHODNIA / ZAKYNTHOS / EVIA
RODOS / KRETA WSCHODNIA / KOS / LEFKADA / KORFU
RIWIERA OLIMPU / CHALKIDIKI / KEFALONIA / MYKONOS
PELOPONEZ / SANTORINI / IOS / SKIATHOS / ITAKA
CYPR / SKOPELOS

PRZEŻYJ
WIELKIE GRECKIE
WAKACJE
I ODKRYJ, CO ZNACZY
SIGA SIGA!

GRECOS.PL

Robert Lewandowski

Zawód król strzelców Striker by Trade

Stworzony do zachwywania tłumów. Najpierw w ojczystej Polsce, potem w niemieckiej Bundeslidze. Przed Robertem Lewandowskim leży dziś cały piłkarski świat i tylko od niego zależy, na kogo wskaże palcem i dla kogo będzie strzelać gole.

He was put on the earth to entertain the crowds, first of all in his native Poland, then in the Bundesliga. Today the entire football world lies at Robert Lewandowski's feet, those same feet he uses to score at will against any team he likes.

📷 Martin Záruba | 📷 © Shutterstock.com

Numer 9 ma w hierarchii piłkarskich koszulek absolutnie wyjątkową pozycję. Nosić na plecach dziewiątkę? Na boisku jesteś pod kontrolą od pierwszej po dziewięćdziesiątą minutę, przed dociekliwością kibiców się nie schowasz, a za alibistyczne nagrania na pewniaka, nie doczekasz się wdzięczności. Dziewiątka jest... .. po prostu dziewiątką.

Fernando Torres, Andy Cole, Hernan Crespo, Patrick Kluivert, Robbie Fowler, Gabriel Batistuta, Filippo Inzaghi, Alan Shearer, Brazylijczyk Ronaldo czy legendarny strzelec Alfredo di Stefano. To tylko krótka, lecz bardzo reprezentacyjna lista tych, którzy uczestniczyli w tworzeniu i utrzymaniu legendy numeru dziewięć.

The number 9 shirt in the footballing pecking order has a very special status. If you wear the number nine on your back, your every move on the pitch will be under scrutiny, from the first minute to the last – there's no escape from the fans and hiding behind safe passes is simply not an option. The number nine shirt carries a heavy burden. Fernando Torres, Andy Cole, Hernan Crespo, Patrick Kluivert, Robbie Fowler, Gabriel Batistuta, Filippo Inzaghi, Alan Shearer, Ronaldo and the legendary striker Alfredo di Stefano – this is just a short but highly illustrative list of those who created the legend that is the number nine shirt. You might expect creative geniality and amazing match play from players bearing the number

Na dziewiątkach spoczywa odpowiedzialność za sukces zespołu. Właśnie one zgodnie z tradycją piszącą się już od 1933 roku, w którym pojawiły się koszulki z numeracją, mają za zadanie dbać o gole. O mnóstwo golów! Również Bayern Monachium ma swoją znaczącą dziewiątkę.

Orla, który w 132 rozegranych meczach dla bawarskiego wielkiego klubu, strzelił 109 goli! Mistrza, który jest autorem najszybszego hat-tricku w historii Bundesligi, kiedy to w sezonie 2014/15 w meczu z Wolfsburgiem potrzebował na jego strzelenie tylko czterech minut. A geniusza, który w tym samym meczu potrzebował dalszych pięciu minut na dodanie jeszcze dwóch goli i strzelenie tym samym pięciu goli w trakcie ośmiu minut i 59 sekund! Wyczyn, który zapewnił mu miejsce w Księdze Rekordów Guinnessa.

To właśnie Robert Lewandowski. Trzydziestoletni mieszkaniec Warszawy, którego dekorują wszystkie cechy, jakie powinna posiadać elitarna piłkarska dziewiątkę. Szybkość, nacisk, umiejętność zachowania chłodnego umysłu w zakończeniu, zdolność strzelania obiema nogami a przede wszystkim olbrzymia pasja do gry, którą uwielbia.

W Bayernie są tego jak najbardziej świadomi. Tygodniowe wynagrodzenie polskiego napastnika wynosi 160 000 euro, co nie jest pomiędzy gwiazdami Bayernu, do których zaliczają się na przykład Manuel Neuer, Franck Ribéry czy Arjen Robben, kwotą wygórowaną, ale jeśli dodamy do tego premie, da to w sumie 15 milionów euro rocznie, a to już z Lewandowskiego czyni najlepiej zarabiającego piłkarza nie tylko w Bayernie, ale w całej Bundeslidze.

Pragnienie samodoskonalenia

Robert Lewandowski to strzelec w duchu najlepszej tradycji zawodu piłkarza. Gdziekolwiek pojawił się ten wychowanek warszawskiego klubu w czasie swojej kariery zawodowej, był tam zawsze postrachem dla

nine, but this team member always has a special mission. On the number nine's shoulders lies responsibility for the team's success. According to tradition begun in 1933, the year shirts with numbers on the back first appeared, they have to score goals, lots of goals!

Bayern Munich also has its prominent number nine.

He's an athlete who has scored 109 goals in 132 matches for the Bavarian superclub! A striker who holds the record for the fastest hat-trick in the history of the Bundesliga (in the 2014/15 season against Wolfsburg it took him just four minutes). According to soccer statisticians no one has ever managed such a feat in any major European league. He's a player who in the same match needed just five more minutes to score two more goals, making a haul of five goals in eight minutes and 59 seconds! It's a feat that got his name into the Guinness Book of Records.

We are, of course, talking about Robert Lewandowski, a thirty-year-old player from Warsaw who has everything an elite footballer in a number nine shirt should have – pace, vigour, cold-blooded finishing, the ability to shoot with both feet and a huge passion for the game.

At Bayern Munich they are well aware of the fact. The Polish striker is paid 160,000 euros a week, which among Bayern's stars such as Manuel Neuer, Franck Ribéry and Arjen Robben, isn't that much. But when you take into account bonuses, it pumps the figure up to 15 million euros a year, making Lewandowski the best-paid player, not only at Bayern Munich but in the entire Bundesliga. Goals are worth their weight in gold and are richly rewarded.

Constant Improvement

Robert Lewandowski is a striker in the best tradition of the game. Wherever this Warsaw footballer has played during his professional

bramkarzy. W Zniczu Pruszków, dla którego dał 36 goli w 59 meczach, w Lechu Poznań, gdzie błysnął 32 golami w 58 meczach czy w Borussia Dortmund, której pomógł w 131 meczach w sumie 74 brankami. A to jeszcze nie wspominaliśmy o europejskich pucharach i reprezentacji Polski – w której utrzymuje fantastyczny rekord przekraczając pół gola na mecz, gdy w 101 międzynarodowych zmaganiach zdobył pięćdziesiąt pięć goli.

Jaka jest tajemnica Roberta Lewandowskiego? Ciągłe pragnienie samodoskonalenia. Tak banalnie brzmi recepta na sukces, dzięki której przez całą karierę idzie ostro do góry i co sprawia, że nawet po trzydziestce jest transferowym gorącym kandydatem, o którym toczony są rozmowy związane z zainteresowaniem ze strony Realu Madryt czy Liverpoolu. A są to naprawdę gorące zaloty. Przecież transfer do Realu był brany jako fakt dokonany, głównie dlatego, że Lewandowski ustami swojego menadżera Piniego Zahavi już w maju potwierdził chęć odejścia z Bayernu ze względu na znalezienie nowej motywacji. Po Mundialu jednak zmienił zdanie. Dzięki czemu koledzy z drużyny i fani mogą go przez dalszy sezon piłkarski obserwować jak po treningu opuszcza boisko jako ostatni i trenuje strzelanie do zupełnego znużenia. Właśnie z powodu swojej obsesji ciągłego samodoskonalenia. Sygnały w rzutach wolnych, rzuty wolne, strzelanie z lewej nogi, strzały na odległość. Nad tym wszystkim nieustannie pracuje.

„Jest to, co prawda trenowanie ciągle tego samego, ale jeśli chcesz być najlepszy, jest to konieczne. A ja chcę być najlepszy. Koncentruję się na sytuacjach w grze, które muszę zautomatyzować. Na przykład strzały z odległości muszę wytrenować do takiego stanu, że nie będę musiał się

career, he has been the bane of goalkeepers' lives. Whether it was at Znicz Pruszków where he netted 36 goals in 59 matches, Lech Poznań where he scored 32 goals in 58 games or Borussia Dortmund where he finished with a ratio of 74 in 131. And that's not to mention European games and Poland's international matches – in these he has racked up an average of half a goal per game – in 101 international matches he has scored 55 times.

So what is Robert Lewandowski's secret? A drive for constant improvement. This recipe might not sound that exciting, but this is what has kept him rising up the ranks throughout his career, and what has made the thirty-year-old hot property on the transfer market – he has been linked recently with moves to Real Madrid and Liverpool. And the talks have been intense. His departure for Real seemed to be done and dusted, mainly as Lewandowski, according to manager Pini Zahavi this May, wanted to leave Bayern in order to find new motivation. But following the World Cup he changed his mind. And so his fellow players and the fans can enjoy his skills for another season. He is always the last to leave the training ground and practises shots ad infinitum. This is his drive for constant improvement. Signals for free kicks, direct free kicks, shooting with the left foot, shots from distance – he works on them all. *„It's the same thing over and over again, but if you want to improve, there's no other way. And I want to be the best. I focus on match situations that I need to automatize. For instance, when shooting from distance I have to be in a state-of-mind where I don't think about it and just react. Football has become such a fast game that you practically don't have time to think about what you are going to*

ROBERT LEWANDOWSKI

Napastnik z doskonałą techniką, który dzięki swej efektywności utrzymuje na baczności statystyki piłkarskie. Nie jest istotne w jakiej koszulce wejdzie na boisko, strzela gole i zbiera osiągnięcia. W ciągu ostatnich 8 lat najwyższych niemieckich rozgrywek celbrował pod koniec sezonu 6x tytuł – 2x w koszulce Borussia Dortmund, 4x w koszulce Bayern Monachium. Tylko z reprezentacją Polski czeka na razie na większy sukces.

A striker with incredible technique and one whose productivity has kept him in the spotlight when it comes to Bundesliga stats, European matches and internationals for Poland. Whatever shirt he has worn, he has scored goals and harvested success. In the last eight Bundesliga seasons he has won the title six times – twice with Borussia Dortmund and four times with Bayern Munich. However he still awaits a major trophy with the Polish national team.

nad nimi w ogóle zastanawiać, tylko zareaguję naturalnie. Piłka nożna przyspieszyła w taki sposób, że praktycznie nie ma czasu zastanawiać się nad tym co trzeba zrobić. Wszystko musi iść automatycznie,” mówi **Robert Lewandowski**. *„Piłka nożna jest co prawda pozornie prostą grą, ale nigdy nie nauczysz się wszystkiego od razu. Dlatego właśnie, trzeba pracować na sobą przez cały okres kariery.”*

Zaufanie i otwarte serce

Tak samo prosto brzmi filozofia życia Lewandowskiego. Od debiutu w Bundeslidze jest sławną gwiazdą zarówno w Polsce jak i w Niemczech. Ale przed odejściem do Dortmundu musiał się nauczyć, że piłkarz, który odnosi sukcesy jest ulubionym celem i że nie każdy dobrze mu życzy. *„Gdziekolwiek się pojawię a ktoś pędzi ku mnie z uśmiechem i wyciągniętą prawą dłonią, wystrzężę zmysły. Jestem pewien, że będzie czegoś ode mnie chciał. A tym czymś będą pieniądze. Nagle pojawia się wielu nowych przyjaciół i kolegów,”* opisuje mroczną stronę życia supergwiazdy. I właśnie tutaj następuje naturalna obrona i prywatna twarz Lewandowskiego. *„Dostać się do mej bliskości i zyskać moje zaufanie? Nie jest to takie proste. Przez całe życie trzymam się swoich starych kolegów, to są jedyni mi naprawdę bliscy ludzie. Wiem, komu mogę zaufać, kto mnie sprowadzi na ziemię i dodaje mi to pewności siebie. Nie jestem osobą, która wymienia przyjaciół jak skarpetki. A jeśli pojawi się w moim otoczeniu ktoś nowy? Otworzę mu swoje drzwi, ale robię to bardzo powoli. Musi sobie zyskać moje zaufanie. A gdy je zyska, otworzę przed nim całe serce.”* ♥

do next. Everything has to come automatically,” states **Robert Lewandowski**. *„Football may seem like a simple game, but you can't learn it all at once. That's why you have to constantly work on yourself throughout your career. You can't cut corners – it would come back to haunt you sooner or later.”*

Trust and an Open Heart

Lewandowski has a similarly simply life philosophy. Since he made his debut in the Bundesliga he has become a star in Poland as well as in Germany. But before he moved to Dortmund, he had to learn that a successful footballer attracts a lot of attention and not everyone has the best of intentions. *„As soon as I arrive somewhere and someone rushes up to me with a smile on their face and an extended right hand, alarm bells sound. It's obvious they are after something, and that thing is usually money. Suddenly you have loads of new friends,”* he says, describing the less attractive side of life as a football superstar. This is where Lewandowski's natural defence mechanism kicks in. *„It's not that easy to get close to me and gain my trust. My whole life I have kept my old friends, they are the only really close people I have. I know who I can trust, that keeps my feet on the ground and gives me certainty. I am not a person who changes friends like socks. And if someone new comes into my life? Yes, I open the door, but I do it very slowly. They have to win my trust. But when they do, I open my heart to them.”* ♥

I... TAKI świat jest piękny!

 # Zanzibar

Odkryj prawdziwą Weronę

Discovering the True Verona

Rehata Kucerová | Shutterstock.com

Gdy ktoś wspomni o Weronie, zazwyczaj skojarzymy sobie miejsce, w którym odegrał się jeden z najbardziej romantycznych epizodów miłosnych wszechczasów – Romeo i Julia. Ale drugie co do wielkości miasto regionu Wenecji Euganejskiej warto odwiedzić i dla wielu innych powodów, których być może jeszcze nie znasz.

When they hear the word Verona, most people think of the city in which one of the most romantic stories of all time – Romeo and Juliet – is set. But the Veneto's second city is worth visiting for a number of other reasons you may not know so well.

mpionującą atrakcją miasta jest wspaniale zachowany amfiteatr z I wieku. W dawnej arenie gladiatorów odbywają się dzisiaj przedstawienia operowe i koncerty muzyki popularnej oraz rockowej dla nawet 15 000 widzów. Trzecią, pod względem wielkości arenę rzymską na świecie prześcignęło rozmiarami jedynie rzymskie Koloseum i amfiteatr w Capui w pobliżu Neapolu. Dzięki temu na jednej scenie można zobaczyć na raz setki wykonawców oraz dziesiątki koni. Atmosferę areny o wyjątkowej akustyce podkreśla światło świec, które odwiedzający zapalają po zmroku. W świetle dziennym można zobaczyć niemal każdy detal oszłamiającego obiektu zbudowanego z różowego marmuru.

Niekończąca się plejada zabytków

Niepowtarzalność miasta, wpisanego na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO można odczuć niemal na każdym kroku. Różnorodność zabytków i architektury, począwszy od czasów starożytnych, przez średniowiecze, renesans i barok, jest oszłamiająca. Warto obejrzeć pozostałości z czasów rzymskich: bramy miejskie Porta Borsari i Porta Leoni, Arco dei Gavi lub piękny most Ponte Pietra, prowadzący do rzymskiego teatru. Sercem Werony jest Piazza delle Erbe. Przepaceruj się po moście Scaligeri z widokiem na drugą najdłuższą włoską rzekę Adizi. W pobliższej fortecy Castelvecchio znajdziesz muzeum i galerię z artystyczną kolekcją dzieł największych światowych gigantów. Widok na zespół historycznych pałaców otwiera się wokół Piazza dei Signori. Na samym placu dominuje posąg Dantego Alighieri, jednego z najważniejszych włoskich poetów, który przebywał w Weronie.

Fantastyczna kawa i słodkie życie

„Najlepsza kawa w moim życiu!”, „Boska czekolada” lub „Croissant rozplywający się na języku”. Takimi superlatywami częstują klienci dosyć niepozorną kawiarenkę Caffè Borsari, mieszczącą się w pobliżu wspomnianej powyżej zabytkowej bramy. Mile zaskoczy

he most impressive attraction in Verona is its amazingly well-preserved amphitheatre dating from the 1st century AD. This erstwhile gladiatorial arena now hosts opera and pop/rock concerts for up to 15,000 spectators. Only Rome's Colosseum and the amphitheatre in Capua near Naples are bigger than this, the third largest Roman amphitheatre in the world. Because of its size you can easily see 100 performers on the stage at once – this can even include tens of horses. The atmosphere of the arena with its excellent acoustics is enhanced by the candles audience members light when darkness falls. During the day you can inspect every last detail of this astounding pink marble structure.

Endless Array of Sights

Almost on every street corner you can feel the unique nature of this city, a place declared a world cultural heritage sight by UNESCO. The variety of sights and architecture, covering all bases, from Roman times via the medieval to the Renaissance and baroque periods, is incredible. Be sure not to miss the city's Roman ruins: the Porta Borsari, Porta Leoni, Arco dei Gavi gates and the beautiful Ponte Pietra which connects the city to the Roman theatre. Verona's epicentre is Piazza delle Erbe. Walk across the Scaligero Bridge with views of Italy's second longest river, the Adige. In the nearby Castelvecchio fortress you'll discover a museum and gallery boasting a collection by prominent masters. Piazza dei Signori is the place to head for historical palaces. The square is dominated by a statue of Dante Alighieri, one of Italy's most significant poets who spent time in Verona.

Unsurpassed Coffee and a Slice of Dolce Vita

„The best coffee I've ever tasted!”, „Amazing chocolate” and „Croissants that melt in the mouth”. These are just some of the superlatives customers have used about a quite inconspicuous café called Caffè Borsari, near one of the above-mentioned old gates. Polite staff and a colourful exhibition of quaint

Cię przyjemna obsługa i bogata wystawa uroczych dzbanków i filiżanek. Miłośnicy słodczy skosztują tu naprawdę autentycznej (gęstej!) gorącej czekolady. Kolejnym rajem dla miłośników słodczy jest Pasticceria Flego, znajdująca się na tej samej ulicy. Makaroniki są w niej niezmiernie smaczne, a z szerokiego wyboru kolorowych deserów kręci się w głowie. W okresie świątecznym oferta poszerza się o bezy, torciki w kształcie choinek, bombki świąteczne, bałwanki, a nawet jadalną szopkę. Włochy są potęgą winiarską a region Wenecja słynie z bogatej oferty odmian win. Przypij toast lampką Soave, Valpolicella lub Bardolina, które są najbardziej typowe dla tego obszaru.

Wspaniałe widoki na noworoczne fajerwerki

Czy preferujesz klasycznego Sylwestra z doskonałą kolacją, muzyką na żywo, tańcem i wspaniałymi fajerwerkami? Jeśli tak, to w Weronie się nie rozczarujesz. Przy witaniu Nowego Roku miasto jest jeszcze bardziej żywe niż zwykle. Główna zabawa odbywa się na największym placu w Weronie – Piazza Bra. Odliczanie ostatnich minut roku, polecamy spędzić bliżej nieba, na przykład na 84 metrowej wieży Torre dei Lamberti przy Muzeum Archeologicznym. Piękny widok na miasto rozciąga się również ze schodów prowadzących do zamku Castelvecchio. Ciesz się spektakularnymi widokami na pokaz świetlny w całym mieście.

Karnawał pod znakiem klusek

Włoskie obchody nadchodzącej wiosny rozpoczynają się w lutym, a karnawał w Weronie jest jednym z najstarszych – odbywa się już od 1531 roku. Ludzie na ulicach jedzą, piją i cieszą się przed rozpoczęciem tradycyjnego chrześcijańskiego postu. Każdy region ma swoje symboliczne festiwalowe dania. Ostatni piątek karnawału – Venerdì Gnoccolar niesie się w duchu doskonałych ziemniaczanych gnocchi. Na czele żywiołowego korowodu, pełnego ekstrawaganckich pojazdów, tancerzy i artystów, jedzie wybierany, co roku Papà del Gnocco, "król klusek". A jeśli interesuje Cię, dlaczego sympatyczny mężczyzna ma ubranie w kolorach białym i czerwonym, wiedz, że na

pots and cups are pleasant surprises. The sweet-toothed will gawp in awe at the authentic (thick!) hot chocolate here. Another sugar haven, Pasticceria Flego can be found in the same street. The macrons here are heavenly and your eyes will pop out at the sight of the multi-hued desserts on display. At Christmas the range is expanded with the addition of snow-white meringues, cakes in the shape of Christmas trees, Christmas baubles, snowmen and even an edible nativity scene. Italy is a superpower when it comes to wine, and the Veneto is well-known for its range of varietal reds and whites. Why not raise a glass of Soave, Valpolicella or Bardolino, the most typical wines for the region?

New Year Fireworks From on High

Fancy a classic New Year's Eve complete with an excellent dinner, live music, dancing and a huge firework display? Verona is certain to come up with the goods. The city comes to life even more than usual as locals and visitors see in the New Year. The biggest celebrations take place on Verona's largest square – Piazza Bra. We recommend you count down the last minutes of the year at altitude – for instance at the top of the 84m-tall Torre dei Lamberti or at the Archaeological Museum. Wonderful views of the city can also be had on the steps leading to Castelvecchio, Verona's old castle. Take in the amazing panorama and enjoy the incredible light show bursting high above the city.

Carnival Gnocchi

Celebrations in Italy to mark the arrival of spring kick off in February and Verona's carnival is one of the oldest – it's been held since 1531. People in the streets eat, drink and make merry before the customary Christian fast begins. Every region of Italy has its own symbolic festival dish. The last Friday of the celebrations – Venerdì Gnoccolar – is all about excellent potato gnocchi. Each year a colourful procession, all extravagant floats, dancers and other performers, is led by the freshly elected „King of the Gnoccho “ – Papà del Gnocco. And should you be wondering why this kind-looking old man is dressed in black and white, these are the colours of Italian gnocchi and the meat sauce (pastissada) that goes so well with them. This dish can be sampled in the city's streets until you burst...

Radość z przeżyć kulturalnych umocni jeszcze odpoczynek z tradycyjną włoską panna cotta.

After a hard day's sightseeing, take it easy over a traditional Italian panna cotta.

horyzont | skyline

Według niektórych legend krypta romańskiego Kościoła św. Zenona była miejscem gdzie wzięli ślub Romeo i Julia.

Some legends would have us believe that the crypt beneath the Romanesque Church of St Zeno is where Romeo and Juliet were wed.

Same ulice wokół Piazza delle Erbe są wystawą średniowiecznej sztuki.

The streets around Piazza delle Erbe are like an open-air museum of medieval artistry.

Z najstarszego mostu w Weronie, Ponte Pietra, można podziwiać piękny widok na miasto i rzekę Adyge.

There are beautiful views of the city and the River Adige from the oldest of Verona's bridges, the Ponte Pietra.

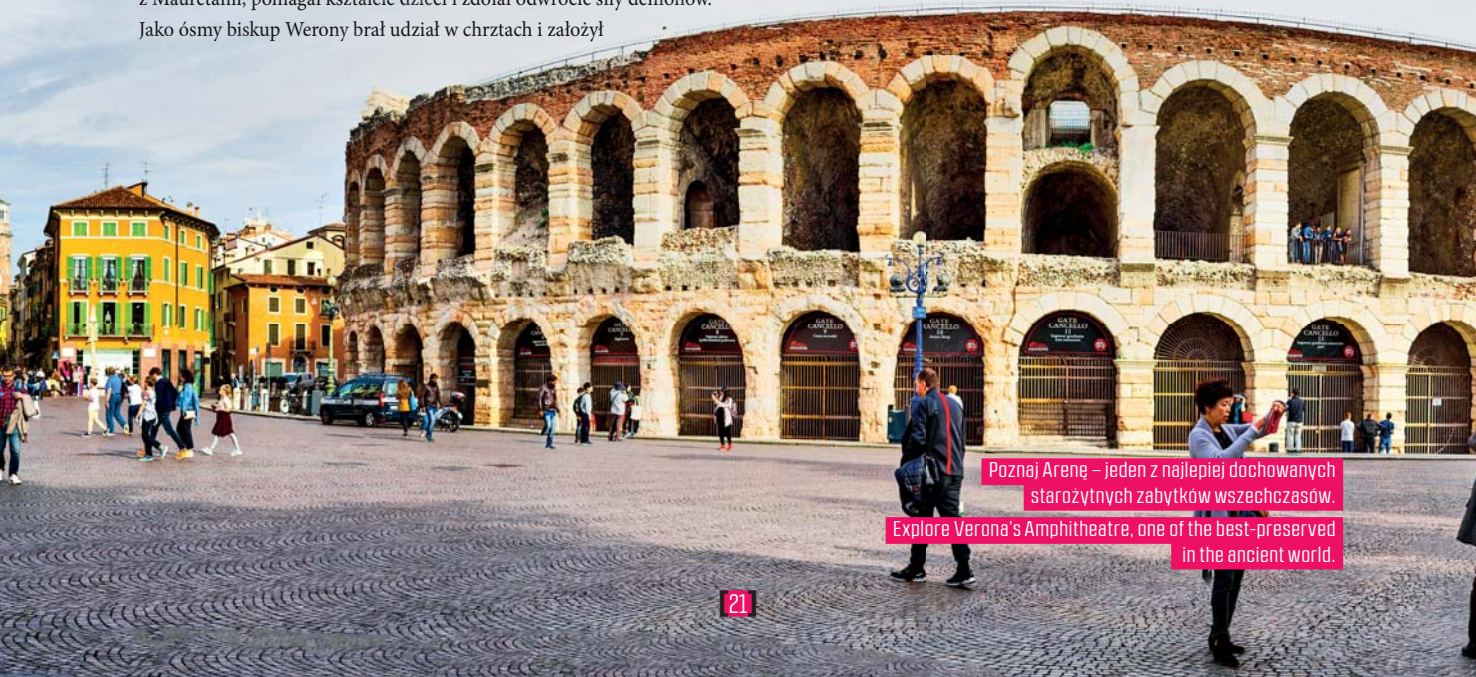
przypominać kolor włoskich gnocchi i sosu mięsnego (pastissada), który się z nim nieodłącznie wiąże. W ulicach miasta można kosztować tego dania do syta ...

Legendarny rybak Zenon

Zwolnij i wycisz myśli. Na spokojnym placu Piazza San Zeno wznosi się majestatyczna romańska bazylika z rozetowym oknem w kształcie "koła fortuny" poświęcona Zenonowi – patronowi rybaków i miasta Verona. Warto zwrócić uwagę na brązowe drzwi z płaskorzeźbami, które oprócz biblijnych opowieści, prezentują także cuda, które czynił Zenon. Wzmianki o nim sięgają 300 roku. Prawdopodobnie pochodził z Mauretanii, pomagał kształcić dzieci i zdołał odwrócić siły demonów. Jako ósmy biskup Werony brał udział w chrztach i założył

Zeno the Legendary Fisherman

It's time to slow the pace and calm the mind – on tranquil Piazza San Zeno rises a majestic Romanesque basilica sporting a rose window. The temple is dedicated to St Zeno, the patron saint of fishermen and the city of Verona. Notice the bronze doors with their reliefs that show stories from the Bible as well as miracles Zeno is said to have worked. Zeno is first mentioned in the year 300 and it's said he came from Mauritania, facilitated children's education and had the power to withstand the power of demons. As the eighth Bishop of Verona he took

Poznaj Arenę – jeden z najlepiej dochowanych starożytnych zabytków wszechczasów.

Explore Verona's Amphitheatre, one of the best-preserved in the ancient world.

Piersi Julii na szczęście i miłość

Ludzie lubią marzyć... Chociaż nie ma dowodów na to, że córka Capuleta, z gry teatralnej Williama Shakespearea, mieszkała przy ulicy Via Cappello 23, miejsce to przyciąga jak magnes. Tysiące zakochanych wiadomości zdobi dom z balkonem, o którym pisze się w lovestory, że Julia z niego wyglądała swojego Romea. Zgodnie z legendą pozostawienie tutaj wyznania miłosnego ma na zawsze zachować twoją miłość. Ale czy wiesz, dlaczego piersi posągu z brązu Julii znajdującego się w tym miejscu, są tak doskonale wypolerowane? Mawia się, że ktokolwiek je pogłaszcze, doczeka się szczęścia i znajdzie tego jedynego. Nie wahają się ich dotykać kobiety i mężczyźni.

Lucky in Love?

Although there's no proof at all that the Capulets' daughter from Shakespeare's play lived at Via Cappello 23, the house is a magnet for tourists. Thousands of love messages adorn the house sporting the famous balcony from which Juliet looked down on her Romeo. Tradition says that your love will never die if you leave a message here. However, can you guess why the bosom of the bronze statue of Juliet that stands in the courtyard has been polished shiny? It's claimed that if you stroke her breast you will have good luck and meet your Mr or Mrs Right. Both men and women can be seen giving Juliet a hesitant stroke.

Karnawał w Weronie z ponad 470 letnią tradycją jest pełen kolorów, zabawy i jedzenia.

Verona's carnival has a tradition going back over 470 years and is a spectacle of colour, fun and food.

klasztor żeński. Święto liturgiczne św. Zenona przypada na 12 kwietnia, ale procesja, świętująca przesunięcie relikwii do marmurowej krypty, wyrusza 21 maja.

Magiczne przeżycia nad i pod ziemią

Magia Werony polega na tym, że w samym centrum miasta można spotkać wielu mieszkańców, zarówno młodych jak i szczęśliwie odpoczywających seniorów. Gdy zamienisz z nimi kilka słów prawdopodobnie poradzą Ci odwiedzenie pięknego renesansowego ogrodu Giardino Giusti. Zauroczył już Mozarta i Goethego, który tutejsze cyprisy wysławia w swoim dziele Podróż włoska. Może dowiesz się, że warto odwiedzić również mniejsze kościółki w ulicach, i że na zakończenie spaceru warto schłodzić się w oddalonym o 25 kilometrów największym włoskim jeziorze Lago di Garda. Podobnie jak wiele miast w kraju, Werona też jest zbudowana z warstw, które odsłaniają różne części historii. Jeśli chcesz do nich przeniknąć, zwróć się do przewodnika, który zabierze Cię do podziemi, o głębokości od 2 do 9 metrów, gdzie ukryte są oryginalne znaleziska archeologiczne.

Tajemnicze żebro wieloryba

Skąd się tu wzięło żebro wieloryba, mimo że morze oddalone jest o 120km? Jest to pytanie bez odpowiedzi od co najmniej 1700 roku, kiedy znaleziono tu tajemniczą kość. Ścieżka nad łukiem Arco della Costa, gdzie jest kość zawieszona, służyła niegdyś jako przejście dla sędziów, aby mogli się bezpiecznie dostać do swych domów bezpośrednio z ratusza. To stąd pochodzi legenda, że kość wieloryba spadnie na pierwszą niewinną lub prawdomówną osobę, która przejdzie pod nią. Czy spróbujesz? ❖

part in Baptisms and founded a convent. St Zeno Day falls on the 12th of April, but the procession celebrating the arrival of his relics in the marble crypt doesn't take to the streets until 21st of May.

Going Underground

Verona is a wonderful city as in the very centre you'll still meet many locals, both young people and the elderly, taking it easy. Ask them for an insider tip and they will recommend you head for the superb Renaissance garden called the Giardino Giusti. It was a favourite with Mozart and Goethe, the latter singing the praises of the cypress trees there in his Italian Journey. They may also tell you to visit the small chapel in the streets nearby and that at the end of a walk in that direction you can enjoy inspiring views of Italy's largest lake, Lago di Garda, 25km away. Like many Italian cities Verona's history comes in layers. If you want to go deeper, find a guide who can take you to the underground spaces below the city which extend two to nine metres down – there are many hidden archaeological finds there.

Mysterious Whale Bones

Just how could a whale bone have got here despite the sea being 120km away? This question has remained unanswered since at least 1700 when the mysterious bone in question was discovered. The pavement above the Arco della Costa where it is hung once served as shortcut for judges so that they could safely reach their homes straight from city hall. This may be where a local myth comes from – it's said the whale bone will fall on the first innocent or truthful person who walks below it. Why not give it a go? ❖

RIGHT PLACE TO STAY & RELAX

- 4-gwiazdkowy hotel Superior z bezpośrednim dostępem do Aquapalace Praha
- Świat wodny i świat saun, SPA i strefy prywatne
- 11 sal konferencyjnych mieszczących nawet 650 osób
- Tylko 20 minut od centrum Pragi
- 4* Superior hotel with direct connection to Aquapalace Prague
- Water and Sauna World, SPA and private area
- 11 conference rooms up to 650 guests
- Only 20 minutes to the Prague city centre

www.aquapalaceresort.com

Kuba Cuba

Prawdziwa perła Karaibów
Pearl of the Caribbean

Kuba jest fascynującą wyspą. „Perła Karaibów“ ma nawet kilka obszarów wpisanych na listę UNESCO. Po przybyciu na lotnisko Santa Clara, znajdziesz się w samym sercu miasta, które odegrało zasadniczą rolę w kubańskiej rewolucji.

Cuba is a fascinating island – the „Pearl of the Caribbean“ can boast several UNESCO-listed areas. After touching down at Santa Clara Airport you find yourself in the very heart of the country, in a town that played a major role in the Cuban Revolution.

✍ Renata Kučerová | 📷 © Shutterstock.com

W grudniu 1958 r. Che Guevara obalił tutaj ówczesny ustrój. Jego czyn przypomina pomnik i mauzoleum ze szczątkami partyzanta. W skansenie TrenBlindado nad rzeką Cubanicay znajdziesz muzeum w wagonie z dokumentacją wydarzeń rewolucyjnych. Santa Clara to przyjemne miejsce do odpoczynku, którego centrum wydarzeń stanowi okrągły plac Vidal. Dominuje w nim brązowa statua Marty Abreu – arystokratki, która mieszkańcy podziwiali za jej społeczną zyczyliwość. Swego czasu miasto było nawet nazywane „miastem Marty”. Popularna patronka

in December 1958, Che Guevara managed to topple the regime right here. This event is commemorated with a monument and mausoleum containing the remains of partisan fighters. At the Tren Blindado open-air museum by the River Cubanicay you'll discover an exhibition in a train carriage that documents those turbulent days. Santa Clara is a pleasant spot for a bit of relaxation – the centre is made up of a circular piazza containing Vidal Park. This is dominated by a bronze statue of Marta Abreu – an aristocrat admired by local people for her work in the community. At one point in time the town was even nicknamed „Marta's City“. The popular patron was behind the foundation of the La Caridad Theatre, built in 1885 for the poor. One of

Wyruszając w kierunku południowego wybrzeża, zawitasz do bram urokliwego miasta Trinidad, założonego w XVI wieku przez hiszpańskiego konkwistadora Diego Velázqueza.

Head to the south coast and intriguing Trinidad, a town founded in the 16th century by the Spanish conquistador Diego Velázquez, opens up before you.

przyczyniła się na przykład do założenia teatru La Caridad, zbudowanego w 1885 roku dla biedoty. Jeden z nielicznych oryginalnych teatrów kolonialnych znajduje się w pobliżu parku. Kiedy w środku spojrzysz na jego sufit, olśni cię piękny kolorowy fresk, dzieło artysty Camilo Salaye. Stolica kubańskiej prowincji Villa Clara to tętniące życiem miasto łączące nowe trendy i twórczą kreatywność. Puls miastu nadaje młodzież z miejscowego prestiżowego uniwersytetu. Można tu na przykład zobaczyć oficjalny pokaz transwestytów lub wyjątkowy w kraju ze względu na gatunek muzyki festiwal – Ciudad Metal. Zwykły gość cieszy się z rozluźnionej atmosfery, obserwując dzieci w cieniu altanki Glorietta z kozimi powozami i seniorów dyskutujących na ławeczkach. W każdy czwartek i niedzielę o ósmej wieczorem i oni zrywają się, gdy w parku zabrmi muzyka gminnej orkiestry.

Miasto jak z bajki

Wyruszając w kierunku południowego wybrzeża, zawitasz do bram urokliwego miasta Trinidad, założonego w XVI wieku przez hiszpańskiego konkwistadora Diego Velazqueza. Poczujesz się w nim jak podczas spaceru po ożywionej galerii sztuki. Brukowane ulice otaczają tu urocze kościółki i zabytkowe domy w pastelowych kolorach z uroczymi balkonikami. Rozejrzyj się dookoła z wieży widokowej, z której widoki rozciągają się aż do gór Sierra del Escambray. Zabytkowe centrum miasta stanowi plac Plaza Mayor, na którym znajdują się dwa godne uwagi obiekty. Museo Romántico w Brunet Pałac jest znakomitym odzwierciedleniem złotego wieku miasta w postaci oryginalnego designu, mebli i porcelany. Jeśli chcesz przeniknąć w głąb historii Trynidadu, odwiedź imponujący neoklasycyzy Pałac Cantero i Muzeum Historii Miasta. Jednak i zwykle spacerowanie po trzecim co do wielkości mieście na wyspie stanie się niezapomnianym przeżyciem. Gdzie indziej możesz spotkać na ulicy kowboja jadącego konno razem z amerykańskim Plymouthem lub Buickiem? Prawdziwe nocne życie odgrywa się w Casa de la Musica obok kościoła Świętej Trójcy. Na podwórku, na wolnym powietrzu gra się, śpiewa i popija koktajle z karaibskiego rumu. Miejscowi tancerze salsy chętnie wtajemniczą cię w swój kunszt.

Słodkie życie pełne kontrastów

Na Liście Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, oprócz tego miejskiego kolorystycznego raj, jest też wpisana pobliska zielona „Dolina Cukrowni”. Pozostałości 75 obiektów, w tym zabytkowych młynów do trzciny cukrowej, rozrzucone na obszarze 225 km², nie pozostawiają wątpliwości co do tego, jakim

Miasto Santa Clara stało się strategicznym miejscem podczas kubańskiej rewolucji. Pomnik i oryginalne muzeum w wagonie przypominają o wielkim triumfie przywódcy Che Guevara.

The town of Santa Clara became a strategic location during the Cuban Revolution. A monument and a novel museum in a train carriage commemorate Che Guevara's great victory.

only a handful of original colonial theatres left, it can be found near the park. Inside, look up at the ceiling that impresses visitors with its multi-coloured fresco by the artist Camilo Salaye. The provincial capital, Villa Clara offers a vivid lifestyle, a mix of new trends and creativity. Young people from the local, and quite prestigious university give the place a vibrant air. You can even watch an officially-sanctioned travesty show and enjoy a unique music festival – Ciudad Metal, the only one of its kind in the country. Visitors appreciate the laid-back atmosphere as, from the shade of the Glorietta Pavilion, they watch children in carts pulled by goats as elderly people sit on benches chatting. However, each Thursday and Sunday at 8pm everyone gets to their feet when the municipal orchestra strikes up.

Picture-Perfect Trinidad

Head to the south coast and intriguing Trinidad, a town founded in the 16th century by the Spanish conquistador Diego Velázquez, opens up before you. Here you may get the feeling you are taking a stroll through a living art gallery. The cobbled streets are lined with pretty chapels and old pastel houses with pretty balconies. You can admire the surrounding area from viewing towers from which you can see as far as the Sierra del Escambray. The epicentre of the historical centre is the Plaza Mayor where two remarkable buildings stand. In the Brunet Palace, the Museo Romántico offers the perfect portrayal of the town's heyday in the form of original design, furniture and porcelain. If you want to delve even deeper into Trinidad's past, pay a visit to the impressive neo-Classical Cantero Palace and its Municipal History Museum. However, aimless wandering around the third largest town on the island is a memorable experience. Where else could you encounter cowboys on horses as well as American Plymouths and Buicks on the streets? For some authentic local nightlife head to the Casa de la Música next to the Holy Trinity Church. In the courtyard people sing, play instruments and drink cocktails made with Caribbean rum. And the local salsa dancers will be only too glad to show you their moves.

The Sweet Life

In addition to the colourful urban scene, the verdant „Valley of the Sugar Mills“ nearby is also a place under UNESCO's wing. The remains

Nie przeocz oszałamiającego kolonialnego budynku i zabytku narodowego – teatru La Caridad.

Don't miss this gorgeous colonial building and national protected monument – the La Caridad Theatre.

Ulubioną uliczną zabawą dzieci są przejazdki bryczką zaprzężoną w kozy.

Rides in carts pulled by goats are popular street entertainment for Cuban kids.

A nietradycyjnych pojazdów zobaczymy na Kubie jeszcze więcej...

Unusual vehicles are a common sight on the island of Cuba.

potentatem cukrowym była Kuba w XVIII i XIX wieku. Na tle tego przemysłu była pracy tysięcy niewolników na plantacjach. Dlatego znajdziemy tu zarówno pozostałości biednych chat, jak i okazałe haciendy bogatych plantatorów. Dominantą rozległej wioski Manaca Iznaga jest 45-metrowa wieża strażnicza z 1816 roku, na którą można wejść.

Tylko na Kubie

Urokliwy Park Narodowy Ciénaga de Zapata jest adeptym do wpisania na Listę Światowe-

of 75 sites, including period sugar cane mills spread out over an area of 225 km², leave no one in doubt about what a sugar superpower Cuba was in the 18th and 19th centuries. The industry's success was built on the hard labour of thousands of slaves who worked on the plantations. Here you'll find the remains of ramshackle cottages as well as noble haciendas that belonged to the wealthy plantation owners. Dominating the large village of Manaca Iznaga is a 45m-tall, climbable watchtower dating from 1816.

HASTA
LA VICTORIA
SIEMPRE

JAK ROBINSON CRUSOE

Na malowniczej wyspie Cayo Coco znajdziesz się w łonie dziewiczej przyrody archipelagu „Ogrody Królewskie”. Ponad 20 km piaszczystych plaż obmywanych przez Atlantycką jest prawdziwym tłem dla miłośników boskiego spokoju pod kokosowymi palmami. Towarzyszyć ci będą białe ibisy, na cześć których kurort został nazwany. Miejscowi nazywają je „coco birds”. Miłośnicy podwodnego świata będą zachwyceni – nieopodal wyspy znajdziesz się druga, co do wielkości rafa koralowa na świecie! I co ważne: bezpośrednio na wyspę można dolecieć samolotem.

JUST LIKE ROBINSON CRUSOE

On the picturesque island of Cayo Coco you'll find yourself in the lap of unspoiled countryside in an archipelago called the „Royal Gardens”. Over 20km of white-sand beaches lapped by the Atlantic create the perfect backdrop for those who love a bit of R&R, ensconced beneath a palm tree. White ibis, after which the resort is named, will keep you company. Locals call them „coco birds”. Divers will also love it here – just off the island is the second largest coral reef in the world! And one very important fact is that the island enjoys direct flights.

Valley of the Sugar Mills wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, dowodzi, że Kuba była prawdziwym supermocarstwem cukru.

The Valley of the Sugar Mills is part of UNESCO's list of world cultural heritage sites and is proof of just what a sugar superpower Cuba once was.

go Dziedzictwa UNESCO. Dziewicze krajobrazy z największymi obszarami bagiennymi na Karaibach posiadają zróżnicowany ekosystem z lasami namorzynowymi, dżunglami, sawannami i wodami bracicznymi, które są domem dla ponad 110 gatunków gadów i ssaków oraz około 200 gatunków ptaków. Wiele z nich jest endemicznych, więc nie zobaczysz ich nigdzie indziej. Przy odrobinie szczęścia (najlepiej z przewodnikiem) można dojrzeć najmniejszego na świecie koliberka hawańskiego. Warto mieć oczy szeroko otwarte, bo mierzy tylko 6 cm! Na pewno nie przeoczysz flamingów i papug. Narodowym ptakiem Kuby jest pilik czerwono-dzioby w barwach narodowych – czerwono-niebiesko-białych. Cały Półwysep Zapata, na którym rozciąga się rezerwat biosfery jest doskonałym miejscem do wędkowania i obserwowania krokodyli. Gady te można znaleźć na farmie Boca de Guamá. Po drodze odkryjesz wioskę indiańską plemienia Taino (Villa Guamá), którą tworzy kilka wysepek, przystępnych po wodzie na łódkach. Indian zastąpiły figury naturalnej wielkości, ale można obejrzeć ich kryte strzechą domostwa lub wypróbować rytuału chroniącego przed złymi duchami. W tym regionie leży też Zatoka Świń, słynna z nieudanej inwazji w 1961 roku, gdy kubańscy wygnańcy mieli obalić ustrój Castra. Przypomnienie tych wydarzeń mapuje muzeum i wystawione pojazdy wojskowe na Playa Giron. Oprócz tego historycznego śladu obszar o krasowym podłożu jest idealny do snorkelingu i nurkowania. Niesamowity system jaskiń z bogatym życiem podwodnym jest dostępny z brzegu. Krystalicznie czysta woda jedynie podkreśla wrażenie najpiękniejszych plaż na całej wyspie. 🐦

Where Else Than on Cuba

The wonderful Ciénaga de Zapata National Park is a candidate to be added to UNESCO's prestigious list. This unspoiled landscape is the largest wetland area in the Caribbean and boasts a varied ecosystem featuring mangroves, virgin forest, savanna and marsh, home to hundreds of reptiles, mammals and birds. With a bit of luck (preferably with a guide) you might catch a glimpse of the world's smallest hummingbird. You'll have to keep your eyes peeled as they are only around 6cm long! However you are not likely to miss the flamingos and parrots. The national bird that bears the colours of the Cuban flag is the red-white-and-blue Cuban trogon. The Zapata Peninsula is a great spot for angling and crocodile watching. A farm called Boca de Guamá is a good place to spot these reptiles. En route there you'll discover an Indian village belonging to the Taino tribe (Villa Guamá), made up of several small islands that can only be reached by boat. The Indians have been replaced by life-size statues, but you can still take a look round their thatched houses or experience a ritual to drive out evil spirits. This area also includes the Bay of Pigs, famous for the unsuccessful invasion in 1961 by Cuban exiles who wanted to topple Castro's regime. A museum and a display of military vehicles at Playa Girón tells the story. In addition to historical footprints, the area with its karst bedrock is perfect for snorkelling and diving. Directly from the coast there's access to a wonderful cave system containing some amazing underwater life. Crystal-clear waters and the most beautiful beaches on the entire island complete the scene. 🐦

Ubezpieczenie podrózne

Razem odkrywamy świat

**AXA JEST ZAWSZE PRZY TOBIE
I DBA O TWOJE BEZPIECZEŃSTWO.**

Wysokie limity ubezpieczeniowe oraz
pomoc assistance 24h/7dni. Jesteśmy
ekspertami w ubezpieczeniu podróznym!

axa-assistance.pl

FRANCISZKAŃSKIE BIURO TURYSTYCZNO-PIELGRZYMKOWE

Pielgrzymuj
z franciszkańskim biurem
do miejsc świętych

Szlaki:
biblijne
apostolskie
sanktuariów
misyjne

zamów bezpłatny katalog

ul. Zakroczymska 1, 00-225 Warszawa, tel. 22 635 97 75, 22 720 19 83, biuro@patrontravel.pl

www.ziemiaswieta.pl

www.patrontravel.pl

www.pielgrzymki.info

Rzeński
Invigorating

SALE

Drugie, co do wielkości miasto w Omanie jest uważane za Iśniący klejnot arabskiego wybrzeża. Słynie również z wyjątkowej przyrody, ciepłego morza i zapierającej dech w piersiach architektury. Salalah to miejsce, w którym każdy znajdzie coś dla siebie, a jednocześnie pozna nową twarz Arabii, której szkoda byłoby nie odkryć.

Oman's second city is considered a jewel in the crown of the Arabian Sea coast. It's a popular destination thanks to its unique natural surroundings, warm seas and breath-taking architecture. Salalah is a place where there really is something for everyone and where all visitors see a new side to Arabia that might otherwise remain hidden from view.

✍️ Michaela Šámalová | 📷 © Shutterstock.com

Obszar wokół Salalah jest jedynym terytorium na Półwyspie Arabskim, na który mają wpływ południowo-zachodnie monsuny. W sezonie charif, czyli w czasie od lipca do września, spada tu nawet 60 mm deszczu. Wraz z deszczem roślinność obsypuje również górzyste wybrzeże, a cała okolica jest pokryta ciemnozieloną szatą. Nad okolicznymi wzgórzami unosi się śnieżnobiała mgła, z której słychać nieprzerwany szum wodospadu, co sprawia, że Salalah jest orzeźwiającą oazą w centrum upalnego Omanu. Miejscowi mieszkańcy każdego roku świętują to zjawisko festiwalem, na którym odwiedzający mogą obejrzeć różne występy, posmakować lokalnej kuchni, w skład której wchodzi też pieczone wielbłądzie mięso i zakupić oryginalne ręcznie wytwarzane pamiątki. Istnieje wiele powodów, dla których warto odwiedzić Salalah...

Architektura przeszłości i teraźniejszości

Dominantą miasta jest meczet sultana Qaboosa. Biały budynek zdobiony złotymi ornamentami został dokończony w 2009 roku i znajduje się w samym centrum Salalah.

The area around the city of Salalah is the only place on the Arabian Peninsula affected by the southwest monsoons. During the season known as the Kharif – from July through to September – up to 60mm of rain can fall. When the rains arrive they drape the mountainous coastline and the surrounding area in a lush and verdant robe. Snow-white mist drifts through the nearby hills where the constant murmur of waterfalls can be heard – Salalah is suddenly transformed into a refreshing oasis in the middle of parched Oman. The locals celebrate this phenomenon each year with a festival, during which visitors can watch various performances, taste local food (including roast camel meat) and buy original hand-made souvenirs. But there are a number of other reasons you might want to visit Salalah ...

Architecture Past and Present

Dominating the city is the Sultan Qaboos Mosque. The white building decorated in gold was completed in 2009 and is located right in the centre of Salalah. It boasts two halls and minarets, and can accommodate 3,000 people, it is claimed. Even the non-religious

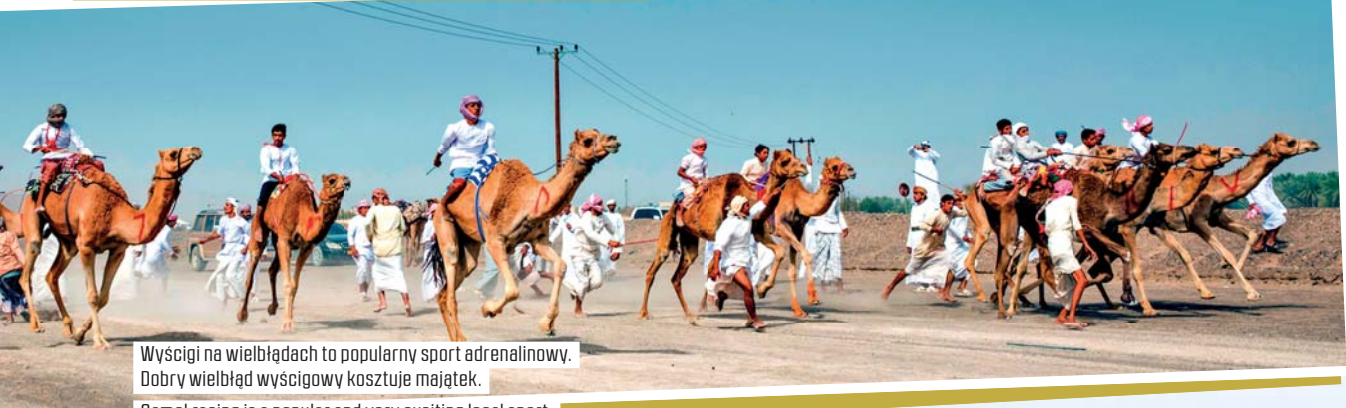
W mieście Mirbat znajdziesz piękny meczet z grobem przywódcy religijnego Bin Ali, potomka Proroka Mahometa.

In the town of Mirbat you'll discover an exquisite mosque containing the tomb of the religious leader, Bin Ali, a descendant of the Prophet Mohamed.

Zaskakujące, luksusowe wnętrza Wielkiego Meczetu sultana Qaboosa!

The opulent interior of the Great Sultan Qaboos Mosque is a feast for the eyes!

Wścigi na wielbłądach to popularny sport adrenalinowy. Dobry wielbłąd wścigowy kosztuje majątek.

Camel racing is a popular and very exciting local sport. A good racing camel costs a fortune to acquire.

Składa się z dwóch kopuł i minaretów, podobno zmieści się w nim 3 000 wiernych. Ale nawet dla niewierzących jest tu miejsce. Po meczecie odbywają się regularne wycieczki, a wielu odwiedzających chwali tutejszą uwzniośloną atmosferę. Jednak ważne jest, aby dbać o lokalną etykietę, do wszystkich meczetów zabronione jest wchodzenie w nieodpowiednich ubraniach.

Z kolei Park Archeologiczny Al Balid jest miejscem, które zaimponuje wszystkim swym historycznym przesłaniem. Miasto, z którego dzisiaj można zobaczyć głównie ruiny, rzekomo powstało już 2 000 lat przed Chrystusem. W tym czasie był to jeden z najważniejszych portów oferujących kadzidła. Dlatego też, nieopodal mieści się słynne targowisko Al Haffa Souk, gdzie oprócz kadzideł, można też kupić ręcznie robioną biżuterię, dywany i odzież.

will find the place interesting – there are regular tours and many visitors appreciate the soothing atmosphere here. Of course you should respect local etiquette – it is not permitted to enter the mosque unsuitably dressed.

The Al Balid Archaeological Park is a place that impresses everyone with its historical legacy. A city, the ruins of which you see today, is said to have occupied the site as early as 2000 BC. In its time it was one of

Głównym meczet w Omanie jest dla wielu ludzi najpiękniejszym na świecie. W nowoczesnym, eleganckim pomieszczeniu zmieści się 20 000 wiernych.

For many, Oman's main mosque is the most beautiful in the world. The modern, elegant interior can hold up to 20,000 worshippers.

Położony nieopodal pałac Sultana można obejrzeć tylko z zewnątrz, ale i tak warto przespacerować się wokół zabytkowego budynku. W pobliskiej wiosce rybackiej Mirbat można obejrzeć stare, nadgryzione zębem czasu i walkami, dawne domy Osmanów i zamek, który będą chcieli zwiedzić zwłaszcza znawcy wojny w Zufarze. Miasto pyszni się pięknymi plażami, a w jego centrum można znaleźć wspaniały park.

Tajemnicze plaże Omanu

Spokojne fale, regularnie głaskające biały piasek i ciche wołanie mew w tle. Znalezienie ukrytej plaży, na której nie tłoczą się dziesiątki osób, jest marzeniem każdego romantyka. Nadszedł czas, aby odkryć tajemnice Omanu. Załedwie kilka minut jazdy z Salalah znajdują się właśnie takie ukryte zakątki. Ale zamiast kilku metrów kwadratowych oferują nawet siedmiokilometrowe plaże z minimalną ilością turystów. Warto wspomnieć choćby o plaży w mieście Taqah. Po skorzystaniu z kąpeli w przyjemnie ciepłym morzu, można tu zwiedzić zamek, w którym mieści się muzeum historyczne, opisujące historię i dawne miejscowe zwyczaje. Zamek jest załedwie niewielką próbką tego, co znajduje się nieopodal, a mianowicie mowa jest o niedalekim stanowisku archeologicznym Khor Rori, które powinien odwiedzić, każdy turysta w Omanie. Lokalną ciekawostką jest również tzw. wzgórze antygrawitacyjne, gdzie samochody jeżdżą same pod górkę i przepaść w Tawi Atair.

Kolejną perłą Salalah jest pobliska plaża Al Mughsayl, popularna nie tylko ze względu na lśniący biały piasek i spokojne zaplecze bez zbędnych kiosków, ale także dzięki otaczającym wapiennym skałom i miejscom, gdzie z małych otworów podczas przyboju tryska w powietrze morska kipiela. Za ukryty skarb, jednak jest uważana mniej dostępna plaża Al Fizayah o długości pięciu kilometrów. Salalah jest popularnym miejscem również do nurkowania.

the most important ports handling incense. Perhaps this is the reason the well-known Al Haffa Souk stands nearby to this day – in addition to incense you can also buy handmade jewellery, carpets and clothing there. The nearby Sultan's Palace may only be viewed from the outside, but circling the huge building on foot is certainly worth it.

In the nearby fishing town of Mirbat you can see old, original Omani houses and a castle, battered by time and war – the place is of particular attraction to those interested in the Dhofar Rebellion. The town prides itself on some wonderful beaches and in the very centre you'll discover a wonderful park.

Oman's secret beaches

Waves lapping lazily at the white sand and the distant cry of seagulls – finding a secluded bit of beach where there aren't crowds of people is the dream of every holidaymaker. Well, it may just be time to discover some of Oman's secrets. Just a few minutes' drive from Salalah you'll find exactly the sort of place we describe above. This 7km-long beach attracts a minimum of tourists. Also worthy of special mention is the beach in the town of Taqah. After a swim in the pleasantly warm sea you can visit a castle containing a museum that offers an insight into local history and old customs of the area. The castle is of course just a taster for the nearby archaeological site at Khor Rori, an unmissable place for any visitor to Oman. Other fascinating spots are the antigravitational hill where cars seem to go uphill on their own, and the valley at Tawi Atair.

Another must-see in Salalah is the nearby Al Mughsayl beach, a much-loved spot for its bright white sand and tranquil backdrop without too many kiosks etc, as well as for the adjacent limestone cliffs. Here there are places where, when the tide is in, sea water shoots high into the air from small openings in the rock. Another hidden gem is the 5km-long Al Fizayah beach which is not easily accessible. Salalah is also a popular destination for divers.

WADI

To suche koryta rzek. Są to doliny powstałe na obszarach suchych, którymi czasami po silnych deszczach lub okresach deszczowych płynie woda. Wadi, w przeciwieństwie do europejskich rzek, są suche przez większą część roku. O to jednak pięknieją i rozkwitają w porze deszczu monsunowych.

WADIS

These are dried up riverbeds, valleys that form in dry areas where occasionally, after heavy rain or prolonged wet periods, water begins to flow. Unlike European rivers, Wadis are dry for most of the year. These valleys are particularly beautiful when in full bloom during the monsoon season.

Wielką atrakcją na plażach Al Mughsayl jest zabawa z morskimi gejzerami podczas przyboju.

A huge attraction at Al Mughsayl beach are the water spouts that come shooting out of the rock at high tide.

Sezon charif

W porze monsunowej wyschnięte koryta rzek wypełniają się wodą, a zieleń ożywa. Niemal dziewicza Wadi, którą jest na przykład koryta rzeki Darbat, na północ od wspomnianego już miasta Taqah, jest nie tylko pełna roślinności, ale między drzewami przechadzają się tu krowy, wielbłądy i inne zwierzęta. Turyści i mieszkańcy korzystają z magicznej atmosfery na łódkach, na brzegach w białych altanach popijają orzeźwiający kokosowy napój i jedzą świeże owoce. Można tu również zobaczyć 30 metrowe wodospady. Nic dziwnego, że na cześć monsunów miejscowi organizują festiwal.

Za górami Ittin, z których widać spektakularne widoki na Salalah, znajdują się źródła górskie o nazwie Ayn Jarziz. W okolicy jest tu kilka ławek i mniejszych szałasów, idealnych do odpoczynku i zjedzenia przekąsek. Wszystko to w środku niekniętej przyrody. Idealne miejsce do orzeźwienia. Poza tym można odwiedzić w górach jaskinię lub grób Proroka Hioba. Ten, rzekomo na polecenie samego Boga, tupnął w wyschniętą ziemię i trysnęła z niej woda. W starym kamieniu jest tu nawet odcisk jego stopy. Salalah jest wyjątkowy dzięki możliwości połączenia starych stanowisk archeologicznych z nowoczesną architekturą a suchego klimatu półwyspu arabskiego z zielonymi dolinami pełnymi życia. Plaże są tu dziewicze, ciche, a zarazem można na nich odkryć burzliwe gejzery tryskające wodą. ♡

The Kharif Season

In the monsoon season the dry riverbeds fill with water and local greenery springs to life. Unspoilt wadis such as the Darbat River to the north of Taqah aren't just full of vegetation – among the trees you'll see cows, camels and other animals wandering about. Tourists and local people can enjoy the amazing spectacle from small boats, and back on shore they enjoy refreshing coconut drinks and fresh fruit in white pavilions. You'll also find a 30m-high waterfall here. It comes as no surprise that locals hold a festival to celebrate the coming of the rains.

Beyond the Ittin Mountains, from which there are incredible views across Salalah, you'll find an alpine spring known by the name Ayn Jarziz. There are several benches and a small refreshments shelter at the spring. This is all set against a backdrop of unspoilt natural beauty and it's the perfect place to cool off. In the mountains you can also visit a cave and the tomb of the prophet Job. It's said he was ordered by God himself to stamp on the parched ground from which water then rose. His footprint can still be seen in the rock. Salalah is unique for its ability to blend ancient archaeological finds with modern architecture and the climate of the arid Arabian Peninsula with verdant valleys teeming with life. The beaches remain unspoilt and quiet, but water shooting high into the air adds some exciting action. ♡

Don't sit at home, come to Pec

and forget about your everyday concerns.

A stay with us will put your whole family in a positive mood. The relaxed atmosphere, services and experiences will fill you with energy. The season never ends with us.

DISCOVER YOUR HORIZON ...

Nie siedź za piecem, przyjedź do Peca

i odpocznij od codziennych obowiązków.

Pobył u nas wprawi w pozytywny nastrój całą rodzinę. Oferujemy komfort, usługi i przeżycia, które naładują Cię energią. U nas sezon nigdy się nie kończy.

ODKRYJ SWÓJ HORYZONT...

★★★★
HOTEL HORIZONT
PEC POD SNĚŽKOU

www.hotelhorizont.cz

Powrót do przyszłości

Back to the Future

Michaela Šámalová | © Shutterstock.com

Czasy się zmieniają. Pojawiają się nowe technologie, a stare stopniowo odchodzą w zapomnienie. Wraz z rozwojem telefonów komórkowych w takiej sytuacji znalazły się słynne czerwone budki telefoniczne, dla wielu osób będące ikonicznym symbolem Londynu. Ale czy zasługują na zapomnienie tylko dlatego, że straciły swoje pierwotne przeznaczenie?

Times are changing. New technologies are appearing and pushing out the old way of doing things. When mobile phones arrived on the scene, time was up for the red phone box, the iconic symbol of London. But do they belong on the scrap heap just because they have lost their original purpose?

Hotel Ned to luksusowy, pięcigwiazdkowy hotel wybudowany w 1924 roku. Czy zastanawiasz się, co mieści się w saloniku Jamesa Bonda?

Hotel Ned is a luxury five-star hotel that was created from a bank built in 1924. Wouldn't you like to experience the James Bond salon?

Małenkie budynki na mostach wzdłuż kanałów w Amsterdamie, gdzie ruch na rzece Amstel był strzeżony przez lokalnych strażników, nie są już potrzebne. Dzisiaj działają jako małe apartamenty, w których ty też możesz się zatrzymać.

Tiny structures on the bridges spanning Amsterdam's canals, once used by local officers to monitor traffic on the River Amstel, no longer serve their original purpose. Today they have been turned into small apartments where you can stay the night.

Kawiarnia Attendant słynie z wyjątkowej przestrzeni. Czy chciałbyś wypić kawę w barze pomiędzy starymi pisuarami?

The Attendant Café is unique as far as premises go. What about a cup of coffee at a bar among old pissoirs?

Kultowe czerwone budki telefoniczne w śródmieściu Londynu poniekąd straciły już swoje praktyczne znaczenie, ale na szczęście nie znikną z ulic stolicy Anglii. Po prostu się transformowały – s może wypijesz poranną kawę z budki za jeden funt?

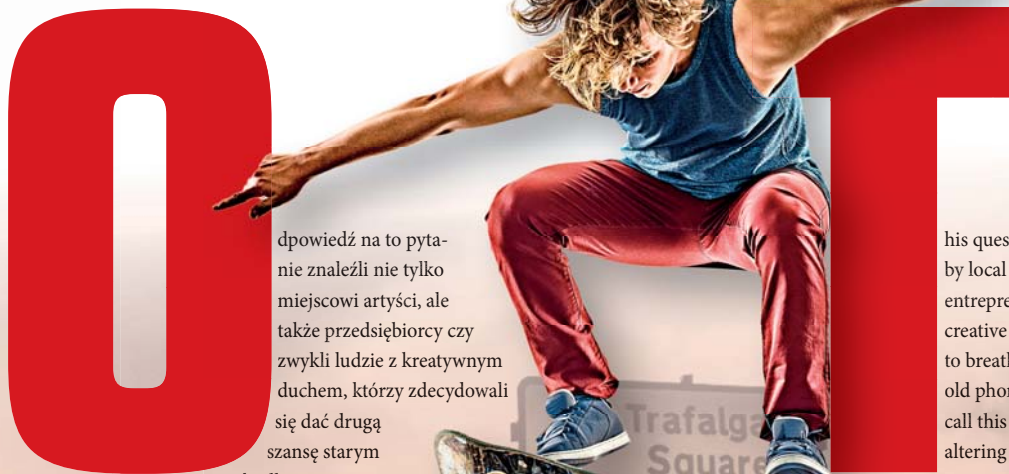
Central London's iconic red telephone boxes may have lost their practical use, but thankfully they are not disappearing from the streets of the UK capital. They are being put to other uses – what about getting your morning coffee from a phone box for just a pound?

W absolutnie wyjątkowy sposób poradzono sobie ze starymi pomieszczeniami w Niemczech. W pobliżu Berlina znajduje się dawne lotnisko Luftwaffe, które dziś służy jako park wodny – ze zjeżdżalniami wodnymi, tropikalną wyspą i lasem tropikalnym ...

In Germany they have dealt with a bygone piece of infrastructure in an intriguing way. Not far from Berlin you'll find a former Luftwaffe base which now serves as an aqua park, complete with water slides, a tropical island, a rain forest...

dpowiedź na to pytanie znaleźli nie tylko miejscowi artyści, ale także przedsiębiorcy czy zwykli ludzie z kreatywnym duchem, którzy zdecydowali się dać drugą szansę starym budkom. Proces

ten nazywamy rekonwersją i chodzi o zmianę funkcjonalności przy zachowaniu, przynajmniej w części, kształtu samej konstrukcji. Z budek telefonicznych powstały małe biblioteki, kawiarnie, a nawet akwaria. Jednym z najpopularniejszych przekształceń jest bistro Spier's Salads (Sałatki Spiera) na placu Bloomsbury Square w Londynie. Tutaj możesz kupić śniadanie, lekki lunch lub wypić kawę za jedyny funt.

Kawa w toalecie

Nie tylko budki telefoniczne doczekały się swojego ponownego debiutu. Przekształcenia objęły też wiktoriańskie podziemne toalety publiczne w ulicy Foley Street w Londynie. Znajduje się w nich mała kawiarnia o nazwie Attendant (Obsługa), gdzie można wypić kawę przy barze, który składa się ze starych pisuarów. Toalety zostały zbudowane w 1890 r. i służyły społeczeństwu przez siedemdziesiąt lat. W 1960 roku zamknięto je a przez kolejne pięćdziesiąt lat nikt do nich nie wszedł. Dzięki realizacji pomysłu zyskały drugą szansę, a kawiarnia stała się inspiracją dla dalszych projektów.

Dziesięć restauracji, jeden bank

Jeśli nie czujesz się komfortowo w publicznych toaletach i preferujesz raczej wygodę, nie zapomnij odwiedzić hotelu Ned. Ten pięciogwiazdkowy hotel powstał w budynku starego banku, który był zbudowany w 1924 roku w centrum Londynu i może pochwalić się 250 pokojami oraz dziesięcioma restauracjami. Wszystko w nim przypomina lata dwudzieste i trzydzieste. Salonik w stylu Jamesa Bonda można znaleźć za dwudziestotonowymi drzwiami skarbcza, gdzie ściany tworzą wybudowane skrytki bankowe. W głębokich podziemiach banku nie może zabraknąć basenu z sauną lub jego przeciwieństwa, podgrzewanego basenu na dachu z doskonałym widokiem na centrum Londynu.

Z deskorolką do tunelu

Dla młodszego pokolenia, zwłaszcza dla miłośników deskorolek, powstał w nieużywanych tunelach kolejowych w Londynie tzw. House of Vans. Każdy z czterech 150-letnich tuneli z cegły ma swoje przeznaczenie. Pierwszy tunel jest poświęcony sztuce, artyści mogą się w nim spotykać, tworzyć sztukę w specjalnych pracowniach i wystawiać swoje dzieła. W kolejnym tunelu wyświetlane są filmy, tunel muzyczny kryje

his question has been answered by local artists, as well as entrepreneurs and ordinary creative types who have decided to breathe new life into these old phone boxes. You might call this a kind of repurposing – altering the function of a structure while maintaining, at least partially, its outward appearance.

Telephone boxes have become tiny libraries, cafes and even aquaria. One of the most popular transformations is Spier's Salads on London's Bloomsbury Square. From this phone box you can buy

breakfast, light lunches and takeaway coffee for just a pound.

Cuppa Upon the Throne

It's not just telephone boxes that have lived to see rebirth. The Victorian public loos under London's Foley Street have also undergone repurposing. Here you'll find a small café called the Attendant where you can enjoy a coffee at a bar which sits atop old pissoirs! These conveniences were built in 1890 and served the public for 70 years. In 1960 they were closed and for half a century lay dormant. This daring idea gave them a second chance and the cafe has gone on to inspire other projects.

Ten Restaurants and One Bank

If public conveniences are not your cup of... er... tea, and you prefer a bit of luxury, don't miss Hotel Ned. This five-star hotel was created from an old central London bank dating from 1924 and boasting 250 rooms and ten restaurants, all flaunting interwar style. Among other things you'll find a luxurious private club which makes use of the grand fittings of the old bank. A James Bond-inspired salon can be found behind a twenty-ton safe door, the walls lined with deposit boxes. Deep below the bank there's even a pool and adjoining sauna, while a heated pool awaits on the roof from where there are great views of central London. One of Amsterdam's branches of Starbucks also fills the deserted premises of a bank – here Dutch designers have made use of old fittings and furnishings to create interiors reflecting today's trends.

Skateboarding In A Tunnel

A space for young people, and those into skateboarding in particular, has been created in disused railway tunnels belonging to London's House of Vans. The Vans brand is one of the most popular producers of shoes for teenagers though they also make backpacks, sweatshirts and, in the case of the House of Vans, imaginative spaces for young people.

Ścieżka w naturze

Jeden z największych parków miejskich w Krakowie też skrywa swoją historię. Park Planty, który otacza Stare Miasto, składa się z trzydziestu mniejszych ogrodów zaprojektowanych w różnych stylach. Ciebie też z pewnością zachwyci. Czy wiesz, że dawniej zamiast zieleni stały tu tylko mury obronne? Na początku XIX wieku zostały ostatecznie zburzone, a powstała przestrzeń była przez długi czas wykorzystywana jako smietnisko i ujście kanałów. Za piękną przyrodę, fontanny i niezakłócony wypoczynek możemy podziękować architektowi Feliksowi Radwańskiemu.

Ring of Green

One of Cracow's largest city parks has an interesting history. The Planty Park that rings the Old Town is made up of thirty small gardens which were designed in a variety of styles and are an enchanting place to stroll. Did you know that the city walls once stood where these parks now extend? In the early 19th century the walls were torn down and for a long time the space this created was used as a rubbish dump and drainage ditches. We have architect Feliks Radwański to thank for the verdant spaces, fountains and relaxing ambience we find there today.

sałę muzyczną z barem i oczywiście nie brakuje tunelu przeznaczonego do skateboardingu.

Gdzie mniej znaczy więcej

Jeśli uważasz, że tunele kolejowe są nieco za ciasne, to wiedz, że w Mediolanie powstało kreatywne centrum, w którym nie oszczędza się na wolnej powierzchni. Dawne hale przemysłowe oferują niezwykłą otwartą przestrzeń dla różnych twórczych działań. Odbývają się w nich pokazy mody, wystawy, targi, a także konferencje i warsztaty. Można tu także odwiedzić lokalne bistro, aby skorzystać z centrum BASE w całym jego niesamowicie przestronnym pięknie.

Tropiki w Niemczech

Tunele kolejowe nie są jedyną przekształconą przestrzenią pierwotnie przeznaczoną dla środków transportu. Lotnisko w Krausnick (około godziny jazdy samochodem od Berlina) zostało założone w 1938 roku jako baza dla Luftwaffe. Dziś jednak w jednym z największych hangarów na świecie mieści się kurort symulujący tropikalną wyspę. W środku Europy! Znajdziesz w nim tropikalną wioskę, las deszczowy (rośnie tu około pięćdziesięciu tysięcy roślin), morze tropikalne (temperatura wody 28 °C) i lagunę jak z wyspy Bali (temperatura wody 32 °C). Dla dzieci jest do dyspozycji „kącik zabaw” inspirowany świątynią Angkor Wat. A aby tego nie było zbyt mało, obszar umożliwia przelot balonem, jazdę ze zjeżdźalni lub grę w minigolfa.

Lądowisko na dachu hotelu

Gdzie można zaparkować samolot, po zamknięciu hangaru? W austriackim Graz na dachu hotelu Novapark parkują dwie ogromne wycofane maszyny. Iliuszyn IL 62 M, mający pięćdziesiąt trzy metry długości, który został zbudowany w 1976 roku i latał do 1991 roku. Obecnie służy jako bar na ekstrawaganckie imprezy. Obok stoi wycofany Boeing 727-200, w którym będzie się mieściła restauracja dla gości, którzy nie boją się wysokości.

Miniaturowe hotele w Amsterdamie

W przeszłości ruchu na kanałach w Amsterdamie pilnowali strażnicy w małych budkach mieszczących się na tutejszych mostach. Teraz jednak ludzie zastąpiła technologia, a domki wiszące nad powierzchnią wody zostały opuszczone. Miejskowa organizacja postanowiła, więc przekształcić je w miniaturowe pokoje hotelowe. Chociaż większość z nich ma tylko sypialnię i małą łazienkę, to brak miejsca rekompensuje piękny widok na amsterdamskie kanały... ❧

Each of the four 150-year-old brick tunnels has its own special function. The first tunnel is dedicated to art, a place where artists can meet, build studios and exhibit their work. Another tunnel is used for film screenings, another conceals a music hall and bar and the last is a special tunnel for skateboarding.

Watch This Space

If railway tunnels seem a bit claustrophobic, a creative centre in Milan has space in buckets. Former factory halls offer unusually open-plan venues for a variety of creative activities. There are fashion shows, exhibitions and trade fairs as well as conferences and workshops. You can also visit a bistro and experience the BASE Centre in all its beauty and spaciousness.

Tropical Germany

Railway tunnels aren't the only type of transport infrastructure that has undergone repurposing. Around an hour by car from Berlin, the airstrip at Krausnick was built in 1938 as a base for the Luftwaffe. Today, in one of the largest hangars in the world you'll find a tropical island resort – in central Europe! There's a tropical village, a rain forest (around 50,000 plants thrive here), a tropical sea (the water temperature is 28°C) and a Bali-style lagoon (the water here is kept at 32°C). For the little ones there's a „children's corner” inspired by the Angkor Wat temple. And if that wasn't enough, the resort also offers hot-air balloon flights, waterslides and mini golf.

Runway On The Roof

When hangars are taken out of use, where do you keep the planes? Well in the Austrian city of Graz two huge decommissioned aircraft sit on the roof of the Novapark hotel. A 53m-long Ilyushin IL 62 M was made in 1976 and flew until 1991. Now it serves as a bar venue for extravagant parties. This has been joined by a Boeing 727-200 in which a small restaurant will be installed for guests who are not afraid of heights.

Amsterdam Mini-Hotel

In the past Amsterdam's canals were guarded by traffic officers from small huts on bridges. Technology has since replaced humans and these structures suspended over the water now stand empty. Local organisations have therefore decided to convert them into miniature hotel rooms. These usually consist of just a bedroom and a small bathroom, but you do also get a wonderful view of the canals... ❧

RODZINNE WAKACJE 2019

w klubach przyjaciół ITAKI

• zniżki do 40% • polskie animacje

HOTEL TRANSYLWANIA 3

TYLKO W KINACH!

Zachowaj wspomnienia

Keeping Memories Alive

Renata Kuberová | Shutterstock.com

Nasze czasy sprzyjają cyfrowej fotografii i nagraniom wideo. Zwykle kilka zdjęć trafia do sieci społecznościowych, a reszta jest gromadzona w domowych archiwach. Nie ma czasu ani cierpliwości na ich sortowanie. Istnieją jednak i kreatywne sposoby na to, w jaki sposób twoje drogocenne przeżycia podróżnicze mogą zabłysnąć!

Today it's all about digital photography and videos. A few pics usually find their way onto social media, the rest pile up in some digital archive or other. Most people have neither the time nor patience to sort through them all. But there are some creative ways of keeping those precious travel experiences fresh in the memory!

Obracaj kartki papieru zamiast przesuwać kciuk po wyświetlaczu. Twórz własnoręcznie, zamiast klikać myszką. Postać analogowa jest retro rozwiązaniem a retro znów jest modne. Możesz kupić notes i wklejać do niego zdjęcia, rysować rysunki i podpisywać je, zachowywać bilety, dokumenty i ulotki związane z twoimi podróżami. Po pewnym czasie z przyjemnością popatrzyysz na osobiste notatki.

Nieskończona kolekcja

Każdy kolekcjoner dobrze wie, jaką przyjemność sprawia odkrycie nowego przedmiotu do kolekcji i powiększenie dzięki temu swojego bogactwa. Polecamy zbieranie łatwo dostępnych przedmiotów. Magnesy z motywem typowego, lokalnego jedzenia będą się pięknie odznaczały na lodówce. Kawa z kubka z urlopu przypomni o beztroskim nastroju a wiszące filizanki stworzą bogatą kuchenną dekorację. **POMYSŁ:** Zebrany piasek i kamyczki z plaży w przezroczystych pojemnikach sprowadzą twoje myśli z powrotem nad morze.

Wybór TOP zdjęć

Zachowaj wspomnienia pod ręką, nawet jeśli nie jesteś online. Wydrukuj już wybrane i obrobione zdjęcia tego samego formatu ze swoich sieci społecznościowych i podaruj im wspaniałomyślnie kawałek własnego domu. Idealnie kącik w pracowni lub mniejszą ścianę w kuchni. **POMYSŁ:** Wyjątkowe zdjęcia, które lubisz zasługują na specjalną oprawę. Na przykład możesz je wydrukować na płótnie i powiesić na honorowym miejscu w salonie? Świetnym prezentem będzie fotokalendarz z przekrojem podróży z ubiegłego roku.

Wystawa artefaktów

Umieść ładne plastyczne przedmioty w ramkach (tzw. ramkach kasetowych). Mogą być

Turning over paper pages instead of pushing a finger across a touchscreen. Making things with your own hands instead of clicking with a mouse. Analogue is retro and retro is in fashion. Buy a notebook, stick stuff in it, doodle, scribble captions and save those tickets and leaflets from your trips. You can rest assured that, after some time, your personal notes will be a joy to read through and can even help you and your friends on subsequent trips. Tips for great restaurants and deserted beaches are always welcome.

Endless Collections

Every collector knows what a joy it is to find something new for the archive, to expand their treasure trove. We recommend you collect easily acquirable things. Magnets bearing images of typical local food look great on the fridge door. Coffee sipped from a cup brought back from holiday will always remind you of the carefree time you had, and mugs stacked up in the kitchen make for colourful decoration. **TIP:** Sand and pebbles from the beach kept in jars can transport you back to the sea in an instant.

TOP choice photos

Keep your memories in view even when you aren't online. Print out a selection of well-edited photos from your social media accounts and dedicate part of your home to them. The ideal spots are in the study or on a bit of wall space in the kitchen. **TIP:** great photos that you really like perhaps deserve a bit of special attention. How about printing them on canvass and giving them

to muszle morskich skorupiaków, uformowane w przeróżnych kształtach lub suszone części roślin. Efektywnie wygląda kontrastujący kolor podkładu i samej ramki. Szkoda byłoby, gdyby naturalne skarby z plaży czy z lasu leżały schowane. **POMYSŁ:** Pięknie wygląda oprawiona w ramki kolekcja monet, biletów również lotniczych.

pride of place in the living room? A photo calendar featuring your travel shots from the previous year makes a great gift.

Exhibition

Why not put various items you find into a special exhibiting frame? This could be crustaceans, patterns made from small shells or dried plants. A background colour that contrasts with the objects is very effective. It would be a shame if the treasures you unearth on the beach and in the forest were kept hidden in a drawer somewhere.

TIP: Collections of framed coins, tickets and other documents also look impressive.

More is Sometimes Better

Who said that a picture must always be displayed in one piece? A great way to perk up an interior is to divide large photos into several parts. This looks particularly interesting when the image is in three parts but the main action is contained in just one. Another option are mosaics made up of many similar photos featuring local fauna, flora or nightlife. **TIP:** When it comes to large format photos and framing, seek advice from an experienced photographer or from your local photographic equipment shop.

Wish You Were Here...

Perhaps it sounds odd, but when you think about it, the destination you visited means a lot more to you than to the receiver of a postcard. You are the one who saw the given place and experienced what it had to offer. So why not sacrifice a few złoty and send them to yourself? **TIP:** Choose unusual images and jot a few personal thoughts on the back. At home you'll be reminded of what it was like in the place you visited. Don't forget, postcards are still travel memento numero uno!

Travel With All Your Senses

You photograph what you see, you can feel the kilometres you've travelled on your skin and you discover the local food with gusto. But smell also has a huge influence on the way you remember an experience. So collect aromas typical for your destination, spices or perfume perhaps. Last but not least come our ears. You must know that feeling – you hear a certain song and it induces waves of nostalgia. Accompany your trip with music, thus completing the mosaic of our senses. **TIP:** Find an app that can recognise songs and then save them to your travel soundtrack. ♡

PRZYDATNE WSKAZÓWKI

- Bloguj! Podsumowując wszystko, przeżyjesz to jeszcze raz i podzielisz się z innymi, co jest wspaniałą wartością dodaną.
- Nie jesteś wielkim pisarzem, ale chcesz zachować żywe wspomnienia? Sporządź własną „listę przeżyć”. W hasłach opisuj przeżycia, które utkwiły ci w pamięci.
- Dla miłośników robienia zdjęć, ale nie lubiących przetrząsać setki ujęć dobrym rozwiązaniem jest program, który zrobi wideo ze zdjęć. Można go później razem ze zdjęciami i innymi plikami zapisać w chmurze, na dysku zewnętrznym (lub na obu).

USEFUL TIPS

- Write a blog! There's a lot of added value in going over what you've experienced and sharing this with others.
- Perhaps you are no great writer but you long to keep those memories alive. Then create an „experience list”. Draw up the list of experiences that come into your head.
- For those who love to take photos during their travels but then don't like sifting through hundreds of shots at home there's a clever solution at hand. A programme exists that can put together a video from your shots. This can then be stored along with other files on the cloud, an external disk (or both).

Czasami więcej jest lepiej

Kto powiedział, że obraz musi zawsze składać się z jednego kawałka? Przyjemnym ożywieniem wnętrza może być duże zdjęcie podzielone na kilka części. Ciekawie wygląda zdjęcie składające się z trzech części, a „główna fabuła” odgrywa się tylko na jednej z nich. Innymi pomysłami mogą być mozaiki z większej ilości zdjęć o podobnym charakterze, takich jak lokalna fauna, flora czy życie nocne. **POMYSŁ:** Odnośnie zdjęć wielkoformatowych i ich ramowania, skonsultuj się z doświadczonym fotografem lub ze swoim sklepem fotograficznym.

Poślij sobie widokówkę

Może brzmi to szalenie, ale zastanów się – odwiedzona destynacja w finale jest najważniejsza właśnie dla ciebie. Ty jesteś osobą, która to miejsce poznała i przeżyła. Dlaczego więc, nie wydać kilku złotych na prywatną kolekcję? **POMYSŁ:** Wybierz niekonwencjonalny motyw i napisz kilka osobistych myśli. W domu przypomnisz sobie potem wrażenia z odwiedzonego miejsca. Warto wiedzieć, że widokówki są nadal upominkiem turystycznym numer jeden!

Podróżuj wszystkimi zmysłami

Widzisz – fotografujesz. Na własnej skórze czujesz pokonane kilometry. Z przyjemnością odkrywasz miejscową gastronomię. Olbrzymi wpływ na twoje wspomnienia ma również zapach. Dlatego warto zachować typowy zapach z konkretnego miejsca, zamknąć go na przykład w przyprawach lub w perfumach. Ostatnim (ale nie mniej ważnym) zmysłem jest słuch. Czy wiesz, jakie to uczucie, gdy usłyszysz jakąś piosenkę, która skojarzy ci się z przeżyciem z przeszłości? Twoim podróżom na pewno też towarzyszy muzyka, która uzupełni mozaikę mocy zmysłów. **POMYSŁ:** Skorzystaj z aplikacji rozpoznawania piosenek a następnie zapisz ją do swojego podróżniczego soundtracku. ♡

www.serjanosika.pl

Ser Janosika®

- Ser Janosika od firmy Milkeffekt – specjalny ser na grillowanie. Ser zwiększy lekko swoją objętość w trakcie grillowania i zmięknie w środku, ale nie rozleje się. Wystarczy zaledwie kilka minut i można podawać, na przykład z sosem żurawinowym. Ser Janosika można przyrządzać również w piekarniku lub w mikrofalówce.
- Ser Janosika is intended especially for grilling, frying in the pan and baking in the oven. It tastes best when it is hot. The consistency of cheese after the heat treatment is soft, the cheese is stretched but not melted. Ser Janosika tastes delicious with cranberry sauce. Beechwood smoked, no artificial preservatives, no GMO.

BY 4isp

EURAZIO CENTER

**Visit the largest lasers and CNC machinery showroom /
 Odwiedź największy showroom maszyn laserowych i maszyn CNC**

fiber lasers, CO2 lasers / lasery światłowodowe, lasery CO2

milling machines, press brakes and more / frezarki, prasy i inne maszyny

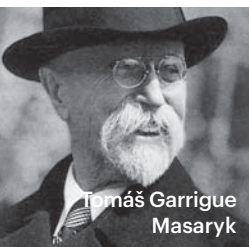
Everything in one place / wszystko w jednym miejscu

www.eurazio.eu | sales@eurazio.eu

ŚWIĘTUJMY WSPÓLNIE STO LAT!

W **2018** roku czeka nas okrągła rocznica, która inspiruje do obchodzenia wielkich uroczystości. Minie **sto lat** od ustanowienia niepodległego państwa czechosłowackiego. A w tym wspólnym stuleciu, my, Czesi i Słowacy, doświadczyliśmy wielu historii, które powinny być stale pamiętane. Wszystko zaczęło się w **1918** roku, Kiedy nasze wspólne pragnienia suwerennego państwa przekształciły się w rzeczywistość i przyjęliśmy je wraz z naszym prezydentem **Tomášem Garriguem Masarykiem**.

SETNA ROCZNIA ZAŁOŻENIA NOWOCZESNEJ PAŃSTWOWOŚCI W 1918 ROKU

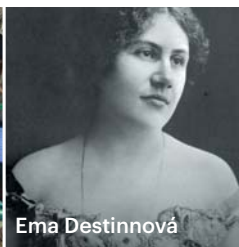
Tomáš Garrigue
Masaryk

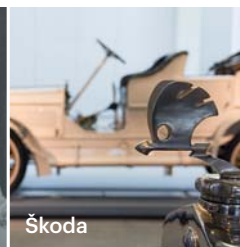
Milan Rastislav
Štefánik

Zlín,
Instytut Bata

Ema Destinová

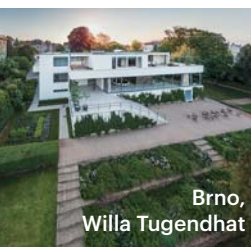
Škoda

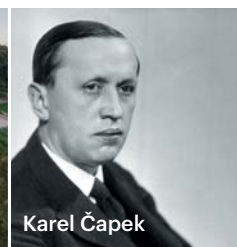
Mogila na wzgórzu
Bradlo

Kolejnym ważnym krokiem, z którego możemy być dumni, jest rok **1968** i tak zwana **Praska Wiosna**, kiedy próbowaliśmy wyrwać się z dyktatury, mimo że ta wspólna próba zakończyła się okupacją.

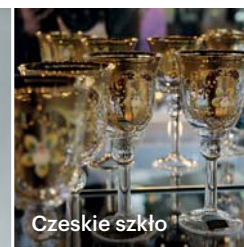
PIĘĆDZIESIĄTA ROCZNICA PRASKIEJ WIOSNY 1968 R.

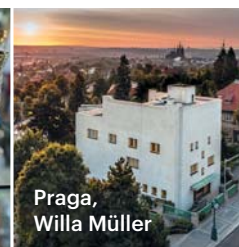
Brno,
Willa Tugendhat

Karel Čapek

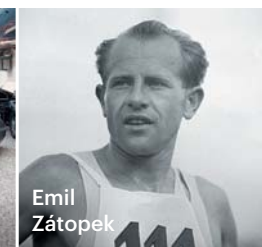
Czeskie szkło

Praga,
Willa Müller

Tatra

Emil
Zátopek

Wreszcie, w **1993** r., w którym przebiegło pokojowe i spokojne rozdzielenie, docenione przez cały cywilizowany świat, dzięki któremu mogły powstać **dwa nowe**, całkowicie **suwerenne państwa** w przestrzeni integrującej się Europę.

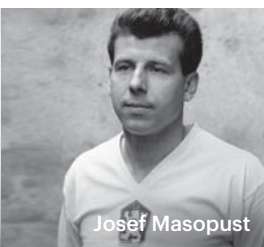
DWUDZIESTA PIĄTA ROCZNICA POWSTANIA NIEZALEŻNYCH PAŃSTW: REPUBLIKI CZESKIEJ I SŁOWACKIEJ 1993 R.

Historia idzie dalej, ale nadal jesteśmy braćmi. Bądźmy więc dumni z tego, skąd pochodzimy, w najprostszym tego słowa znaczeniu. Przypomnijmy sobie burzliwe, radosne i te tragiczne **wydarzenia**. Inspirujmy się **osobowościami**, które pchnęły nas swym myśleniem do przodu.

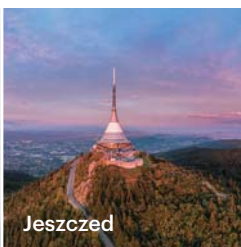
1918 100 2018 WSPÓLNE STO LAT

Tomáš Garrigue Masaryk, filozof, polityk, pierwszy Czechosłowacki Prezydent | **Milan Rastislav Štefánik**, polityk, astronom | **Jaroslav Hašek**, pisarz | **Franz Kafka**, pisarz | **Leoš Janáček**, kompozytor | **Ema Destinnová**, śpiewaczka operowa | **Václav Laurin**, konstruktor, przedsiębiorca | **Tomáš Baťa**, przedsiębiorca | **Karel Čapek**, pisarz | **Mikuláš Galanda**, malarz, grafik, ilustrator | **Václav Klement**, przedsiębiorca | **Alfons Mucha**, malarz | **Elena Maróthy-Šoltéssová**, osobowość słowackiego ruchu kobiecego | **Štefan Banič**, konstruktor i wynalazca spadochronu ratunkowego | **Aurel Bohuslav Stodola**, fizyk, wynalazca, założyciel teorii turbiny gazowej | **Jozef Gabčík**, żołnierz, bohater ruchu oporu | **Jiří Stanislav Guth-Jarkovský**, pisarz, krzewiciel sportu | **Milan Hodža**, prezes Rady Ministrów | **Otto Smík**, lotnik, pilot RAF | **Ján Golian**, generał, przywódca słowackiego powstania narodowego | **Josef Gočár**, architekt | **Dušan Samo Jurkovič**, architekt | **Vilém Mathesius**, językoznawca | **Edvard Beneš**, polityk, II Prezydent Czechosłowacji | **Jan Masaryk**, polityk | **Milada Horáková**, prawniczka, działaczka polityczna | **Vavro Šrobár**, polityk | **František Kupka**, malarz, grafik | **Josef Lada**, malarz, pisarz | **Vítězslav Nezval**, poeta | **Karel Absolon**, badacz krasowy, archeolog | **Bohuslav Martinů**, kompozytor | **Vlasta Burian**, aktor, reżyser | **Jan Antonín Baťa**, przedsiębiorca | **Hans Ledwinka**, konstruktor samochodowy | **Jaroslav Heyrovský**, naukowiec, Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii | **Jan Palach**, student, w 1969 r. spalił się na protest przeciwko okupacji | **Ota Pavel**, pisarz, dziennikarz | **František Běhounek**, fizyk, podróżnik, badacz polarny | **Bohuslav Fuchs**, architekt | **Jaroslav Marvan**, aktor | **Josef Sudek**, fotograf | **Titus Zeman**,

ksiądz-salezjanin, roku 2017 błogosławiony | **Jan Patočka**, filozof | **Martin Benka**, malarz, muzyk i skrzypek | **Ján Kostra**, poeta, malarz, tłumacz | **Ján Kadár**, scenarzysta filmowy i reżyser, Zdobywca filmowego Oscara | **Jan Zrzavý**, malarz | **Karel Hrdlička**, konstruktor samochodowy | **Ludmila Pajdušáková**, astronom | **Jan Werich**, aktor, pisarz | **Jiří Voskovec**, aktor | **Krista Bendová**, autorka literatury dziecięcej | **Zdeněk Burian**, malarz | **Adéla Kochanovská**, fizyk jądrowy | **Karol Duchoň**, kompozytor | **Jaroslav Seifert**, poeta, Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury | **Vladimír Menšík**, aktor | **Dominik Tatarka**, pisarz | **Karel Zeman**, reżyser filmowy | **Ondrej Nepela**, łyżwiarz figurowy, Olimpijski zwycięzca | **Alexander Dubček**, polityk | **Elmar Klos**, scenarzysta filmowy i reżyser, Zdobywca filmowego Oscara | **Eugen Suchoň**, kompozytor | **Lucia Popp**, sopranistka | **Ladislav Mňačko**, pisarz | **Gustav Brom**, kompozytor, muzyk | **Vladimír Dzurilla**, bramkarz hokejowy | **Rafael Kubelík**, dyrygent | **Jozef Kroner**, aktor | **Otto Wichterle**, naukowiec, wynalazca, m.in. soczewek kontaktowych lub silonu | **Jiří Hanzelka**, podróżnik, pisarz | **Emil Zátopek**, lekkoatleta, czterokrotny zwycięzca olimpijski | **Július Satinský**, aktor | **Ivan Hlinka**, hokeista, trener | **Vojtěch Zamarovský**, historyk, pisarz | **Michal Dočolomanský**, aktor | **Ján Popluhář**, piłkarz | **Karel Hubáček**, architekt, posiadacz Nagrody Augusta Perreta za nadajnik i hotel na Jesczczedzie | **Václav Havel**, dramatyk, I Prezydent Republiki Czeskiej | **Josef Masopust**, Zdobył Złotą Piłkę dla najlepszego piłkarza europejskiego | **Ladislav Chudík**, aktor, pedagog | **Věra Čáslavská**, gimnastyczka, posiadaczka siedmiu złotych medali olimpijskich | **Bořek Šípek**, plastyk, architekt |

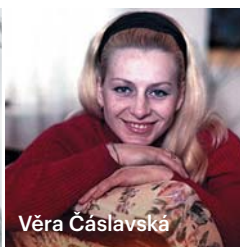
Josef Masopust

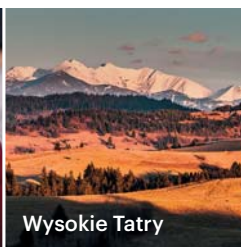
Jeszczed

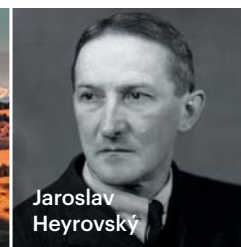
Jaroslav Seifert

Věra Čáslavská

Wysokie Tatry

Jaroslav Heyrovský

Więcej informacji na stronie:

spolecnestoleti.pl

Tekst: CzechTourism

Zdjęcia: archiwum CzechTourism, UPVISION, ČTK, Libor Sváček, Pavel Radosta, Tomáš Hulík, Adobe Stock.

Úřad vlády České republiky

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO KULTURY

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

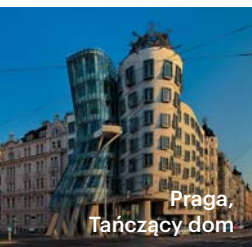

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

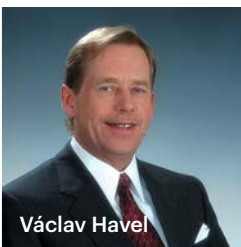

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, Mládeže a tělovýchovy

CzechTourism

Praga, Tańczący dom

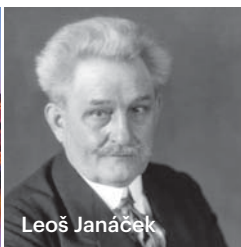
Václav Havel

ZOH 1998 w Nagano

Bratislava

Leoš Janáček

Hradec Králové

10 POWODÓW, dla których warto się wybrać do TOP górskiego resortu Dolní Morava

1. Stoki narciarskie i ski park dla dzieci w zasięgu hotelu

Do przechowania nart z ogrzewanymi szafkami wygodnie w kapciach a do kolejki linowej wystarczy zrobić tylko kilka kroków. Poza tym z naszym instruktorem jazda na nartach będzie świetną zabawą. Ponad 10 km tras o różnym stopniu trudności, ski parki dla dzieci i strefy freestyle.

100% gwarancja śniegu.

2. Korzystne pakiety pobytowe z zimowymi atrakcjami

Zatrzymaj się u nas i korzystaj ze wszystkiego, co oferuje wybrany pakiet. Śniadania, kolacje, karnety narciarskie, nieograniczone wellness z basenem, bilety na Sky Walk lub świetne programy animacyjne dla dzieci. Wszystko to przygotowaliśmy, abyś spędził/a doskonały rodzinny urlop w górach.

TOP zimowy wypoczynek z rodziną.

3. Lawina zimowych przeżyć dla każdego

Przeżyjesz w pełni każdą sekundę. Od rannego piana kurów dla 15 koneserów jest przygotowany „Pierwszy Ślad” z doskonałym porannym aksamitnym śniegiem. Po śniadaniu w schronisku górskim Slaměnka na wysokości 1116 metrów nad poziomem morza, można

jeździć na nartach w ramach 1 karnetu po ponad 10 kilometrach tras. Adrenalina jazdy na zimowym torze saneczkowym, wejście na Ścieżkę w obłokach, trasy zabawowe Funline i trasa Crossowa wyczarują uśmiech na każdej twarzy. Z nadejściem wieczoru, można wyruszyć na karplach lub raketach śnieżnych z instruktorem lub pojeździć ratrakiem, albo tylko usiąść wygodnie w jednym z naszych Après ski barów bezpośrednio na stokach narciarskich przy naszym specjalnym drinku „Siła mamuta”.

Zimowy raj na ziemi.

4. Z apetytem przez cały dzień

Dziecięcy kącik śniadaniowy dla małych znawców doskonale praca kulinarna naszych szefów kuchni zachwyci całą rodzinę na urlopie. Dzieciom spodoba się animator przy śniadaniu i kolacji, a dorosłym wygodne fotele w lobby Vista lub Mulda Bar.

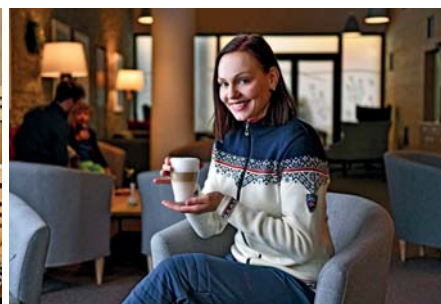
Przyjemność na talerzu od rana do wieczora.

5. Niekończące się wellness dla każdego

Chwile wspólnego rodzinnego relaksu i odpoczynku po dniu spędzonym na świeżym górskim powietrzu oferuje nasze wellness z basenem, jacuzzi, brodzikiem dla dzieci, sauną fińską, parą i strefą odpoczynku.

Z nart prosto do wellness.

6. Zaczepnij siły z tutejszej przyrody

Odkryj sekrety naszych procedur, które zadowolą zarówno małych jak i dużych miłośników relaksu, nie ważne czy wybierzesz masaż, kąpiel, rytuał, usługi kosmetyczne czy też hamman, odzwierciedlający silne zasady ziemi, wody, powietrza i ognia. W naszym menu spa dla najmłodszych można znaleźć na przykład czekoladowy zabieg lub manicure dla małych księżniczek.

SPA dla wymagających.

7. Czterogwiazdkowy urlop w górach

Wybierz pokój dokładnie tak, aby odpowiadał potrzebom twoim i twojej rodziny. Dysponujemy pokojami rodzinnymi z oddzielnymi sypialniami, apartamentami typu Suite z salonem lub pokojem dziennym oraz apartamentem VIP z przestronnym tarasem. Duże okna i balkony zapewniają wspaniałe widoki na otaczającą górską przyrodę.

Pokoje z widokiem na góry.

8. Pilnujemy dzieci na żądanie

Nasi animatorzy z przyjemnością gdykolwiek się zajmą waszymi małymi skarbami. Nie istotne czy chcesz wykorzystać wolny czas na sport, odpoczynek czy pracę, my jesteśmy przygotowani zająć się twoimi dziećmi.

Prywatna opieka nad dziećmi w dzień i w nocy.

9. Luz w Viście

Przy złej pogodzie lub odpoczynkowym dniu, u nas na pewno nie będziesz się nudzić. Wskocz w szlafrok i skorzystaj z atrakcji wellness lub wspólnie zagraj na przykład turniej w bowlingu, biliarde lub golfa. Dzieci odkryją mnóstwo zabawy w klubie cha-cha lub w baby świecie dla najmłodszych.

Zabawa nie zależy od pogody.

10. Miejsce na spędzenie rodzinnego urlopu

Dzieci, po przyjeździe, pocieszy przygotowana w pokoju mała niespodzianka i szlafrok dziecięcy. W trakcie pobytu myślimy nawet o najmniejszych drobiazgach, które umiłą pobyt naszym gościom. Dla najmłodszych gości dysponujemy niemal wszystkim, więc tym razem możesz wiele rzeczy zostawić w domu.

Dzieci pokochają Viście.

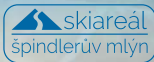
www.dolnimorava.cz

www.hotel-dolnimorava.cz

Prima zima w Szpindlerowym Młynie

Another Great Winter in Špindlerův Mlýn

Przygotowania do sezonu zimowego w Szpindlerowym Młynie są w pełnym toku. Do końca października można jeszcze dostać sezonowe skipasy po ulgowych cenach. W sezonie będzie można skorzystać z komfortowej jazdy na nartach w Svatým Petrze i w Medvědině, z czteroosobowego wyciągu krzesełkowego w Horních Mísečkách i mnóstwa zabawy. W marcu Szpindlerowy Mlýn będzie gospodarzem Pucharu Świata w narciarstwie alpejskim.

W wybierasz się w góry? Na pewno warto odwiedzić ośrodek narciarski Szpindlerów Mlýn. Oferowane kompleksowe usługi, doskonale przygotowane trasy, nowoczesne zaplecze i szerokie spektrum Apres-ski rozrywki słusznie go plasują na pozycję jednego z najpopularniejszych czeskich ośrodków sportów zimowych. Ośrodek narciarski oferuje 25 kilometrów narciostad. Świeży aksamitny śnieg można testować w ramach Fresh Track - fantastycznej porannej jazdy na nartach po świeżo ubitym stoku, jeszcze przed oficjalnym otwarciem wyciągów. Jeśli nie masz całego dnia do poszalania na nartach, możesz jeszcze wieczorem wypróbować najdłuższy oświetlony stok narciarski w Czechach – Hromovka. Warto też odwiedzić wspaniały stok narciarski Horní Mísečky, gdzie w ubiegłym roku otwarto w ośrodku narciarskim wygodny czterkrzesełkowy wyciąg. Tutaj również możesz również skorzystać ze snowparku. Wielkim plusem Szpindlerowego Młyna jest kompleksowe przeżycie. Ośrodek oferuje nie tylko jazdę na nartach, ale także wiele innych ciekawych atrakcji. Wybierz się na przykład na łyżwy lub pograć w hokeja na lodowisku, zmierz swoje siły na mierzonym torze dużego slalomu Audi Race Track z Ondřejem Bankem lub wybierz się na Snow Show. Ponadto w największym karkonoskim ośrodku przez cały sezon odbywa się wiele międzynarodowych imprez i wyścigów. W marcu 8 i 9 odbędzie się Tu Puchar Świata w slalomie i slalom gigant kobiet w narciarstwie alpejskim. ❄

Czech Republic's Best Ski Resort

Preparations for the winter season at the Špindlerův Mlýn ski resort are in full swing. Until late October you can still buy a discounted season ticket, then look forward to some great skiing at Svatý Petr and Medvědin, to the four-seater ski lift to Horní Mísečky and heaps of fun besides. In March the resort will host a round of the Women's Downhill Skiing World Cup.

If you are planning a trip to the mountains, Špindlerův Mlýn should be high on your list. A comprehensive range of services, impeccably prepared slopes, modern facilities and a wide range of après-ski possibilities make this one of the top Czech ski resorts, boasting 25km of slopes. Fresh Track gives you the opportunity to enjoy fantastic morning skiing sessions on freshly prepared slopes before the ski lifts officially open. If you still haven't had enough even after a full day on the snow, head in the evening to Hromovka, the longest illuminated slope in the country. Nor should you miss the widened slope at Horní Mísečky where last year the resort opened a four-seater ski lift. There's also a snow park to enjoy here. A huge plus at Špindlerův Mlýn is that the resort doesn't just offer skiing but many other attractions besides. You can skate and play ice hockey at the resort rink, pit your wits against Ondřej Bank on the giant slalom Audi Race Track or watch the Snow Show. Throughout the ski season an array of international events and races will be taking place at the largest resort in the Krkonoše Mountains. On 8th and 9th March a round of the Women's Downhill World Cup, slalom and giant slalom events, will take place. ❄

THERME LOSINY

THE WARM HEART OF JESENÍKY

Z NART PROSTO
DO BASENU
TERMALNEGO

UNIKALNY PARK TERMALNY W CZESKEJ REPUBLICIE

- baseny wypełniane wyłącznie naturalną wodą termalną i atrakcje wodne
- sauny – fińska, solna, parowa, aromatyczna, komora lodowa
- szeroka oferta masaży
- ćwiczenia w basenie, programy animacyjne
- miejsca z wyposażeniem dla rodziców z dziećmi, kąpek dziecięcy
- wewnętrzna restauracja samoobsługowa
- bezbarierowy dostęp dla niepełnosprawnych
- czynne przez cały rok

Member of the Group
ROYAL SPA
MEDICAL SPA
HOTELS & RESORTS

VELKÉ LOSINY
LUHAČOVICE
MARIÁNSKÉ LÁZNĚ
OSTROŽSKÁ NOVÁ VES

www.therme-losiny.cz

Motocyklem z Liberca do trójstyku polsko-czesko-niemieckiego

By Motorbike from Liberec – Where the borders of Poland, the Czech Republic and Germany Meet

Zapraszamy wycieczkę po trójstyku, regionie z wieloma pięknymi krętymi drogami i w zapierającym dech w piersiach krajobrazem. Jedną z wielu tras nosi charakterystyczną nazwę Magia Gór Izerskich. Mierzy 126 kilometrów i spędza na niej, co najmniej 3 godziny. Możesz oczekiwać zakrętów i zapierającej dech w piersiach natury, wyruszamy!

Come and ride in this place where three states converge, through a landscape of wonderfully winding roads and head-raising countryside. One of the many routes in the region is aptly called the Magic of the Jizerské Mountains. It's 126km long and will take you at least three hours to complete. Many a tight bend and miles of breath-taking landscapes await – so let's go!

Trasa rozpoczyna się w Libercu, a pierwszy odcinek cię oczaruje, ponieważ pod górę na pewno prosto nie pojedziesz. Bedřichov i Hrabětice będą pierwszymi ośrodkami górskimi, które odkryjesz na tej trasie. Za Tanvaldem skręć do Polubného, a następnie wyrusz w kierunku Jizerki. Nie zniechęć się znakiem ślepa droga, zdecydowanie polecamy ten wyjazd na „koniec świata”. W niewielu innych miejscach znajdziesz tak piękne, odległe i zaciszne miejsce z tradycyjną architekturą pośród gór.

Gdy już nacieszysz się pięknem, wróć i kontynuuj dalej po grzbiecieniu do Vysokého nad Jizerou. Stopniowo zobaczysz widoki na Ještěd i Karkonosze. Następnym kierunkiem będą Semily a wierz nam, że ten odcinek sprawi Ci wiele radości. Posmakujesz scenarii skalistych miast i po krętej drodze przez Malą Skalę stopniowo wrócisz do Liberca. Czy ci się podobało? Możesz być pewien, że to tylko krótki opis tej pięknej trasy z licznymi interesującymi punktami widokowymi, restauracjami i pięknem natury.

POMYSŁ: Pozwól się ponieść!

W nowym przewodniku (bezpłatnie w języku polskim i angielskim) znajdziesz 20 wspaniałych tras wzdłuż pogranicza polsko-czesko-niemieckiego. Trasy rozpoczynają się w Libercu, a dzięki nim odkryjesz Góry Łużyckie, romantyczny region Machy, Karkonosze i Górne Łużyce. Lista wszystkich tras łącznie z mapą i GPS znajduje się na stronie:

www.visitliberec.eu/sport-a-turistika/moto-trasy ◀

The route begins in Liberec and just the first section is enjoyable enough as you don't head straight into the hills. Bedřichov and Hrabětice are the first mountain villages you encounter on the way. Beyond Tanvald you turn towards Polubný from where you ride in the direction of Jizerka. Take no notice of the 'dead end' sign – this side trip to the 'end of the world' comes highly recommended. In few other places will you encounter such a beautifully remote

location with its traditional architecture amid alpine scenery.

When you've had your fill of this beautiful scene, head back and continue along the ridge to Vysoké nad Jizerou. Gradually the view of Ještěd and the Giant Mountains will open up before you. Next, head in the direction of Semily – this section of the route is a lot of fun, believe us. This is a landscape of weird-and-wonderful rock formations that stand sentry over the winding road – you eventually return to Liberec via Malá Skála.

Did you enjoy the ride? This is just a brief outline of this amazing route that also boasts a number of interesting viewing towers, restaurants and places of natural beauty.

TIP: Grab a Guide!

A new guide (available free of charge in English and Polish) contains 20 great motorbike routes along the border with Germany and Poland. All routes start in Liberec and allow you to discover the Lusatian Mountains, the romantic Lake Mácha Region, the Giant Mountains and Upper Lusatia. You'll find all the routes including maps and GPS at

www.visitliberec.eu/sport-a-turistika/moto-trasy ◀

Zima na Morawach Wschodnich

Winter in East Moravia

Morawsko-Śląskie Beskidy i Jaworniki to piękne pasma górskie, które oferują miłośnikom sportów zimowych nowoczesnie wyposażone ośrodki narciarskie i dziesiątki kilometrów tras biegowych. Oprócz jazdy na nartach i snowboardzie, można tu również skorzystać ze snowtubingu, wędrowek na raketach śnieżnych lub przejażdżek na śnieżnych skuterach.

Ośrodki w Velkých Karlovicach i w okolicy Rožnova pod Radhoštěm oferują wspaniałe warunki do wypoczynku, relaksu i nagromadzenia nowych sił w czystej naturze. Przeżycia z pobytu wzbogacają pyszne lokalne specjały, które smakują dwa razy lepiej w ciepłych górskich domkach i w przytulnych knajpkach. Przyjemne zmęczenie z pobytu na świeżym, zimowym powietrzu zniknie jak po machnięciu magiczną różdżką, w jednym z licznych ośrodków wellness. Do Państwa dyspozycji są tu baseny termalne, kojąca opieka w piwnym spa, świat saun i dziesiątki różnorodnych masaży. ♥

The Moravian-Silesian Beskids and Javorniky are beautiful mountain ranges that offer winter sports fans modern ski areas and tens of kilometres of trekking tracks. In addition to skiing and snowboarding, you can also enjoy snowtubing, snowshoeing or fun rides on snowmobiles.

Resorts in Velké Karlovice and around Rožnov pod Radhoštěm offer a relaxing atmosphere, the opportunity to wind down and spend quality time surrounded by nature. To enhance your experience even further you should try some delicious local specialties that taste twice as good in warm mountain chalets and cozy taverns.

The pleasant tiredness caused by staying out in fresh winter air will disappear like magic in one of the wellness centres. You can enjoy thermal pools, soothing care in the beer spa, sauna world, dozens of types of massages. ♥

www.moravia-czech.eu

SKI & RELAX

WELLNESS HOTEL BABYLON
LIBEREC, CZECH REPUBLIC

Nitranská 1, 460 07 Liberec, Czech Republic • booking@hotelbabylon.cz • www.HotelBabylon.cz

Na łowach przeżyć w Czechach Środkowych

Zapraszamy na łowy przeżyć do kraju Środkowoczeskiego, który charakteryzuje się nie tylko pięknem przyrody, ale też baśniowymi zamkami i pałacami, bogatym życiem kulturalnym oraz różnorodnymi możliwościami polowań. Na polowania w bażantarniach, zwierzyńcach oraz terenach łowieckich przybywają tu w każdy sezon łowiecki myśliwi z całego świata.

Hunting Experiences in Central Bohemia

Come and experience the hunt in Central Bohemia, a place known for its beautiful landscapes, fairy-tale castles and chateaux, a rich cultural life and lots of opportunities to shoot. Each season, hunters from across the globe arrive to shoot in the region's pheasantries, enclosures and in the open forest.

Tradycje myśliwskie

Jeśli szukasz życiowych trofeów, jesteś spragniony niecodziennych łowów lub chcesz skorzystać z polowań powiązanych z relaksem i pobytom swojej rodziny – Czechy Środkowe to idealne miejsce. Polowania odbywają się w atrakcyjnych rewirach i są połączone z tradycyjnymi rytuałami i zwyczajami. Wybierać można z bogatej oferty polowań indywidualnych lub zbiorowych za opłatą. W kraju Środkowoczeskim można polować na bażanty, kaczki i zająca, ale też na sarny, jelenie, muflony, dziki oraz daniele. Region oferuje możliwości zakwaterowania ze wszystkimi udogodnieniami i wieloma innymi ofertami spędzania czasu wolnego – od polowań przez golf, degustacje win, wycieczki po okolicy a nawet do uzdrowisk.

Zadowolona będzie cała rodzina

Zapraszamy do nas z rodziną, która na pewno nie będzie się nudzić. Usługi wellness, interesujące zabytki, imprezy dla dzieci czy oferty kulturalne można znaleźć w całym regionie. Zatrzymać się można w szlacheckim stylu, w hotelach zamkowych, które ugospodarzą Cię w imponujących zabytkowych obiektach. Autentyczną atmosferę siedzib szlacheckich uzupełnia najwyższy standard zakwaterowania, gastronomii i innych usług. Jeśli preferujesz raczej wiejską atmosferę, możesz skorzystać ze stylowego zakwaterowania w mniejszych, rodzinnych hotelach lub w gospodarstwach agroturystycznych.

Życzymy Państwu miłego pobytu w kraju Środkowoczeskim i wielu powodzeń na polowaniu na przeżycia. ♡

Hunting Tradition

If you long to bag that once-in-a-lifetime trophy, enjoy a bit of unusual hunting or want to do some hunting in combination with a family vacation, Central Bohemia is the ideal place to go. Hunts take place in attractive areas and you can even witness traditional rituals and customs. Hunters can choose from a wide range of individual and paid group hunts. In Central Bohemia you can hunt for pheasant, duck and rabbit as well as roe deer, red deer, mouflon, fallow deer and other animals. The region offers a very high standard of accommodation and other leisure activities, from hunting and golf to wine tasting, excursions and spa fun.

Bring the Family

Come here with the family and you are sure to have lots of fun. Wellness, fascinating places of interest, children's events and bags of culture can be found across the region. When it comes to places to stay, you can live like a lord in chateau hotels that host guests in impressive historical edifices. The authentic atmosphere of noble residences is complimented by the highest standards of accommodation, gastronomy and other services. If you prefer a more rural atmosphere, why not try checking into a small, family-run hotel or farm.

We wish you a pleasant stay in Central Bohemia and many fine hunting experiences. ♡

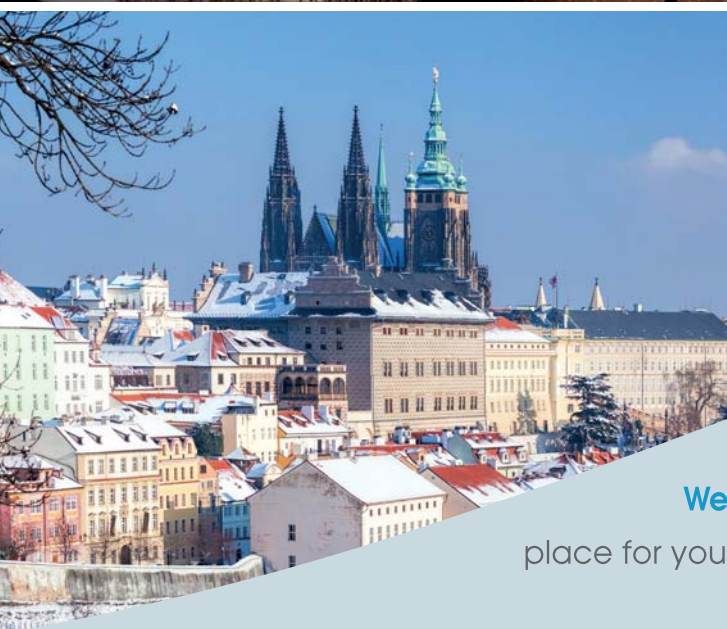
Central Bohemia
Tourist Board

www.centralbohemia.cz

Central Bohemia Region

ZAREZERWUJ SWÓJ ZIMOWY POBYT W PRADZE

Zrób rezerwację i zrelaksuj się w odnowionym Hotelu Wellnes w centrum Pragi. **Wellness & Congress Hotel Olšanka** jest idealnym miejscem do zatrzymania się w pięknym mieście, jakim jest Praga.

Book your stay and relax in a renovated wellness hotel in Prague city centre. **Wellness & Congress Hotel Olšanka** is the perfect place for your winter stay in the beautiful city of Prague.

BOOK YOUR WINTER STAY IN PRAGUE

REZERWACJA NA • BOOK AT
www.hotelolsanka.cz

+420 267 092 202 info@hotelolsanka.cz

GWARANCJA NAJLEPSZEJ CENY
BEST PRICE GUARANTEED

Congress & Wellness
Hotel Olšanka
SUPERIOR

Travel Info

Dziękujemy Państwu za zaufanie

Thank you for your trust

SKŁAD ZAŁOGI | CREW RANK DESIGNATIONS

Kapitan | Captain

Pierwszy oficer | First Officer

Szef personelu pokładowego | Purser

Personel pokładowy | Flight Attendant

Zasady bezpieczeństwa

Na pokładach naszych samolotów obowiązuje zakaz palenia papierosów (w tym e-papierosów) i używania telefonów. Dla naszego wspólnego bezpieczeństwa prosimy o zastosowanie się do podświetlonych znaków zakazujących palenia i nakazujących zapięcie pasów bezpieczeństwa, a także do poleceń naszej załogi. Prosimy o uważne wysłuchanie i obejrzenie demonstracji, w trakcie której załoga zapozna Państwa z wyposażeniem awaryjnym naszego samolotu oraz lokalizacją wyjść awaryjnych. Prosimy upewnić się, że przed startem i lądowaniem Państwa pas jest zapięty, stolik przed Państwem złożony, a oparcie fotela ustawione w pozycji pionowej. Zalecamy pozostawienie pasów zapiętych w czasie całego lotu.

Dla Państwa wygody

W panelu nad Państwa głowami znajdują się przyciski włączania światła indywidualnego, pokrętko do ustawiania wentylacji oraz przycisk wezwania personelu pokładowego. Prosimy o umieszczenie cięższych bagaży pod fotelem przed

Państwem. Lżejsze bagaże można umieścić w zamkniętych pojemnikach nad Państwa głowami.

Przekąski

Przekąski można nabyć bezpośrednio na pokładzie samolotu z oferty zamieszczonej w menu. Asortyment oferowanych przekąsek może się różnić na poszczególnych lotach. Pasażerowie na regularnych lotach SmartWings mają również możliwość wyboru z oferty przekąsek i napojów online przy zakupie biletu lotniczego za pośrednictwem strony internetowej: www.smartwings.com, co dodatkowo uprzyjemni Państwu lot. Posiłki specjalne (dieta, koszerne, wegetariańskie) są podawane wyłącznie po uprzedniej rezerwacji (call center, biuro podróży). Posiłki na lotach charterowych klient może również zakupić w swoim

Instructions to Ensure Your Safety

It is forbidden to smoke and use telephones on board. In the interests of safety, we ask you to respect the signs requesting you not to smoke and to fasten your seat belts, and to obey all instructions given you by the cabin crew. Please pay full attention to the demonstration of how to use emergency equipment and where the emergency exits are located. Make sure your seat belt is fastened during take off and landing, and that the back of your seat and folding table are in the upright position. We recommend you to keep your seat belt fastened throughout the flight.

For your comfort

The switch for your reading light, ventilation control and cabin crew call button are situated above your seat. You can stow heavier hand luggage below your seat. Lighter items should be placed in the lockers above.

Refreshments

You can purchase refreshments on board our planes from smartbistro menu at the end of magazine. The range of refreshments available may differ from service to service. Passengers on SmartWings scheduled flights can also choose refreshments from an on-line menu when purchasing their flight tickets from www.smartwings.com, thus adding a little more enjoyment to their journey. Special menus (diet, kosher, vegetarian) are only served if ordered in advance (through our call centre or a travel agent). Clients can also purchase refreshments on charter flights through a travel agent. In accordance with the law, cabin crew shall not to serve alcoholic beverages to intoxicated persons and those under the age of eighteen. It is forbidden for passengers to consume alcoholic beverages they have brought on board with them, and to drink from large bottles purchased in the FLY & BUY. In the event the in-flight service

biurze podróży. Zgodnie z przepisami prawa personel pokładowy nie może podawać napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym oraz niepełnoletnim. Zabronione jest też spożywanie własnego alkoholu wniesionego na pokład przez pasażerów oraz alkoholu zakupionego w FLY & BUY. Na życzenie biura podróży lub klienta oferta w locie czarterowym może się różnić od standardowej. Nasz personel pokładowy udzieli Państwu informacji na temat ewentualnych alergenów zawartych w niepakowanych produktach (zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011), które podajemy na pokładach naszych samolotów w lotach ze wszystkich krajów Unii Europejskiej oraz Szwajcarii i Norwegii.

Zwracamy uwagę, iż nasza spółka lotnicza Travel Service, która obsługuje również regularne loty pod marką SmartWings, nie może gwarantować, że z posiłków podawanych na pokładach samolotów zostaną wykluczone wszystkie alergeny (np.: orzeszki ziemne i ich pochodne). Klienci, cierpiący na alergię niebezpieczną dla zdrowia, powinni mieć przy sobie na pokładzie leki na alergię oraz podróżować z osobą, która poda te leki. **Uwaga:** ze względu na ograniczenia celne w niektórych krajach nie jest możliwa sprzedaż towarów z baru pokładowego.

FLY & BUY

Za towary zakupione na pokładzie samolotu w katalogu FLY & BUY można płacić walutami wymiennymi lub kartami kredytowymi VISA, Euro-card/Mastercard. Rodzaj i ilość oferowanych towarów zależy od długości lotu. Z góry przepraszamy, jeśli wybrany przez Państwa produkt nie będzie dostępny podczas lotu. ❖

during a charter flight differs from that normally provided, this is due to special demands made by the respective travel company or client.

In accordance with the European Parliament and EU Council Regulation No. 1169/2011 all information about possible allergenes contained in non-wrapped food items we serve onboard our planes are available from our flight staff on flights taking off from all EU countries, Switzerland and Norway.

Please note that our company, which operates scheduled flights under the SmartWings name, cannot guarantee that any particular foods or ingredients (such as peanuts or peanut derivatives) will be excluded from our catering. Customers with potentially dangerous allergies should ensure they carry appropriate emergency medication and that someone who can administer it accompanies them.

Note: Customs restrictions in certain countries mean that an in-flight bar is not available on some our flights.

FLY & BUY

Payment for goods purchased during the flight can be made in freely convertible currencies or by VISA and Eurocard/Mastercard credit cards. The assortment and quantity of goods depend on the length of the flight. It is therefore possible that goods you have selected are not available during your flight, for which we apologise in advance. ❖

Życzymy Państwu miłego lotu!

Enjoy Your Flight!

Fly & Buy

ALKOHOLE | SPIRITS

	EUR	PLN
RASPUTIN VODKA 1L 40%	6,5	28
RASPUTIN VODKA 1L 70%	9	38
BALLANTINE'S FINEST 1L	13,5	57
FINLANDIA 1L	11	47
FINLANDIA CRANBERRY 1L	11	47
JACK DANIEL'S 1L	19,5	82
GRANT'S 0,5L 43%	6,5	28

PAPIEROSY | CIGARETTES

	EUR	PLN
LM BLUE	17	72
LM RED	17	72
MARLBORO GOLD	25	105
MARLBORO RED	25	105
VOGUE MENTHE	19,5	82
VOGUE BLUE	19,5	82
PALL MALL BLUE	14,5	61
PALL MALL RED	14,5	61

	EUR	PLN
MODEL SAMOLOTU	13	55
AIRPLANE MODEL	13	55

&M | Marlboro | Vogue | Pall Mall

Palenie poważnie szkodzi tobie i osobom w twoim otoczeniu. | Smoking seriously harms you and those around you.

PRZEPISY CELNE

Zakupione w sklepie wolnocłowym towary podlegają przepisom celnym kraju docelowego.

Polskie przepisy celne zezwalają na przywóz z zagranicy bez cła:

- Wyroby tytoniowe: papierosy: 200 sztuk albo cygara: 50 sztuk
- Wyroby alkoholowe: Wyroby spirytusowe oraz napoje alkoholowe inne niż wyroby winiarskie i piwo: nie więcej niż 1 litr, łącznie wina: do 2 litrów, piwo: do 5 litrów

Warunkiem sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych jest ukończenie przez pasażera 18. roku życia.

Łączna wartość towarów przywozonych w bagażu osobistym podróżnego, zwolnionych od cła (innych niż określone wyżej) nie może przekraczać równowartości 175 euro, a jeśli podróżny nie ukończył 15 lat – 90 euro.

Produkty dostępne w rejsach poza Unię Europejską.

SPOŻYCIE NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH NA POKŁADZIE

Informujemy, że na pokładach samolotów Travel Service/SmartWings zabronione jest spożywanie własnych alkoholi oraz alkoholi stanowiących własność innych pasażerów, w tym alkoholi zakupionych przez pasażerów w ramach sprzedaży wolnocłowej prowadzonej przez Travel Service/SmartWings

DUTY REGULATIONS

Polish customs regulations permit exemption from import duty on:

- Tobacco products: Cigarettes: 200 pcs., or Cigars: 50 pcs.
- Alcoholic beverages: Spirits and alcoholic drinks other than wine and beer: up to 1 liter total Wine: up to 2 liter Beer: up to 5 liters

We offer alcohol and tobacco products only for passengers above 18 years old.

Total value of exempt duty free goods imported in luggage of a traveler, other than those listed above, cannot exceed the equivalent of 175 EUR/USD, and if the traveler is under 15 years of age – 90 EUR/USD.

Products available only on non eu flights.

CONSUMPTION OF ALCOHOLIC BEVERAGES ON BOARD

We would like to inform that on board of Travel Service/SmartWings planes it is strictly forbidden to consume own alcoholic beverages or beverages belonging to other passenger including duty-free beverages purchased on Travel Service/SmartWings aircraft.

MyWings TV

2€
ONLY!*

Watch films, TV shows, play games or listen to music. Connect to the onboard entertainment and enjoy. Premier films can only be played via the MyWings app. The MyWings app can be downloaded via Google Play or the AppStore.

Oglądaj filmy, programy telewizyjne, graj gry lub słuchaj muzyki. Połącz się z serwerem rozrywkowym podczas lotu i uprzyjemnij sobie czas spędzony w samolocie. Odtwarzanie filmów premium jest możliwe tylko za pośrednictwem aplikacji MyWings. Aplikację MyWings możesz pobrać poprzez Google Play lub AppStore.

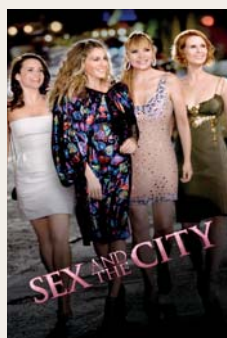
Films / Filmy

The Martian

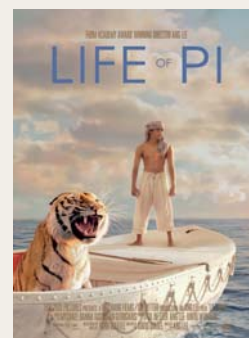
The Grand Budapest Hotel

Sex and the City

The Great Gatsby

Life of Pi

The Lord of the Rings
The Fellowship of the Ring

The Big Bang Theory

Brain Games

Po Prostu Przyjaźń

Tomorrow We Are
Going to the Movies

TV Shows / Programy telewizyjne / Games / Gry

* A part of the content is charged 2 Euro. To purchase this service, please contact the cabin crew. You can also take advantage of our family package – FAMILY PACKET – that gives three admissions for the price of two (2 + 1 free).

* Część oferty będzie płatna, jej cena będzie wynosiła 2 €. Aby zakupić tę usługę należy się zwrócić do załogi samolotu. Możesz także skorzystać z pakietu dla rodzin – FAMILY PACKET, który oferuje 3 dostępy za cenę 2 (2 + 1 gratis).

How to connect / Jak się połączyć

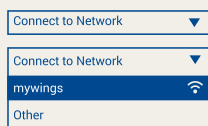
Before flight, please make sure that the MyWings app has been downloaded to your device to have access to our full range of movies and TV.

1. Download the MyWings app from GooglePlay or Apple AppStore before your flight
2. Open the app while connected to the internet before your flight
3. Switch your device to airplane mode while on board
4. Turn on Wi-Fi
5. Connect to MyWings network
6. Launch the MyWings app and enjoy!

Przed rozpoczęciem lotu upewnij się, że masz w swoim urządzeniu pobraną aplikację MyWings, dzięki której uzyskasz dostęp do pełnej oferty filmów i programów TV.

1. Aplikację MyWings pobierz za pośrednictwem GooglePlay lub Apple AppStore jeszcze przed wylotem
2. Otwórz aplikację przed startem, dopóki jest do dyspozycji połączenie z Internetem
3. Na pokładzie samolotu przełącz urządzenie na tryb Samolot
4. Włącz Wi-Fi
5. Połącz się z siecią MyWings
6. Uruchom aplikację MyWings i możesz korzystać z rozrywki!

If you haven't downloaded the app before flight Jeśli nie masz pobranej aplikacji przed rozpoczęciem lotu

you are still able to enjoy a selection of movies and TV on your device, however the onboard entertainment is limited.

1. Switch your device to airplane mode while onboard
2. Turn on Wi-Fi
3. Connect to MyWings Network
4. Open a browser on your device
5. Navigate to mywingstv.aero and enjoy!

nadal masz możliwość oglądania wybranych filmów i programów TV za pośrednictwem przeglądarki w urządzeniu, ale oferta rozrywki na pokładzie samolotu jest niestety ograniczona.

1. Przełącz urządzenie na tryb Samolot
2. Włącz Wi-Fi
3. Połącz się z siecią MyWings
4. Otwórz przeglądarkę internetową
5. Wprowadź adres: mywingstv.aero i możesz korzystać z rozrywki!

You can only watch films and listen to music using headphones.
If the page MyWings TV doesn't display automatically, type address: mywingstv.aero
Travel Service reserves the right to change in-flight entertainment content.

Muzykę można słuchać a filmy oglądać wyłącznie z użyciem słuchawek.
Jeśli strona MyWings TV nie wyświetli się automatycznie, wprowadź do przeglądarki adres: mywingstv.aero
Spółka Travel Service zastrzega sobie prawo do zmiany oferty rozrywki na pokładzie samolotu.

Flota

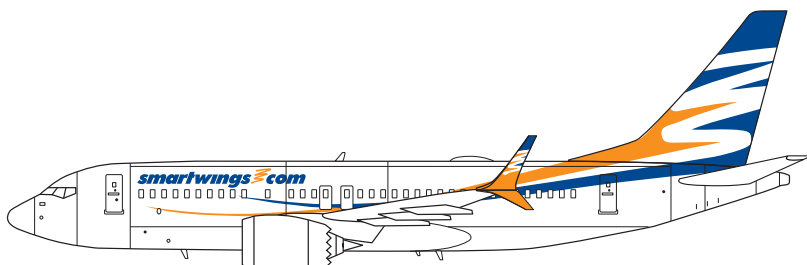
Fleet

BOEING 737-700

liczba miejsc siedzących | seating capacity - 148

prędkość przelotowa | cruising speed - 828 km/h

BOEING 737 MAX 8

liczba miejsc siedzących | seating capacity - 189

prędkość przelotowa | cruising speed - 828 km/h

BOEING 737-800

liczba miejsc siedzących | seating capacity - 189

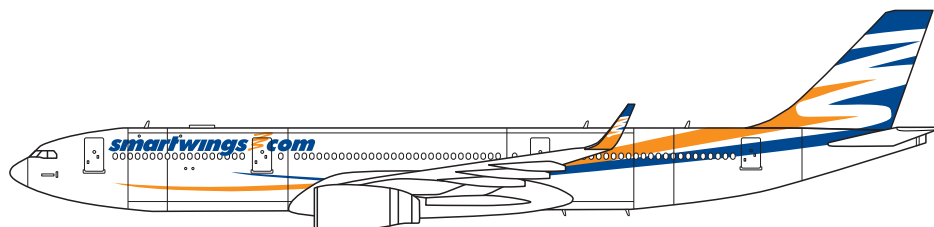
prędkość przelotowa | cruising speed - 828 km/h

BOEING 737-900ER

liczba miejsc siedzących | seating capacity - 212

prędkość przelotowa | cruising speed - 828 km/h

AIRBUS A330

liczba miejsc siedzących | seating capacity - 345

prędkość przelotowa | cruising speed - 850 km/h

Relaks w powietrzu

Staying comfortable in the air

Obróć głowę w kierunku jednego ramienia, podbródek przyciągnij do klatki piersiowej i zatacz półkole w kierunku drugiego ramienia. Powtórz pięć razy.

Turn your head towards one shoulder, press your chin into your chest and make a half-circle movement with your head towards the other shoulder. Repeat five times.

Usiądź prosto i popatrz przed siebie. Poruszaj ramionami do przodu i do tyłu.

Sit up straight, look ahead. Rotate your shoulders backwards and forwards.

Usiądź prosto, nogi umieść mocno na podłodze, rozluźnij ręce. Powoli pochylaj się do przodu. Wytrzymaj w pozycji przez 10 sekund a następnie wyprostuj się.

Sit straight, put your feet firmly on the floor, relax your arms. Slowly lean forward. Hold this position for 10 seconds then slowly straighten up again.

Zegnij nogę w kolanie i z wyprostowanymi plecami przyciągnij ją w kierunku klatki piersiowej, następnie nogę opuść na ziemię. Zmień nogę i powtarzaj ćwiczenie co najmniej 15x.

Bend your legs at the knee and, with a straight back, pull them to your chest. Then let your legs return to the floor. Repeat on both legs at least 15 times.

Prawą nogę wyciągnij przed siebie i unieś stopę kilka centymetrów nad ziemię. Powoli i regularnie zataczaj koła nogą w kostce przez 15 sekund. Najpierw w jedną stronę, a potem w drugą stronę. Następnie zmień nogi.

Stretch your right leg out in front of you and lift your foot a few centimetres off the ground. Slowly rotate the foot at the ankle for 15 seconds. Do this in one direction, then the other. Then swap feet.

Pięty oprzyj o ziemię i podnieś palce jak najwyżej. Następnie palce połóż z powrotem i podnieś pięty. Kilkakrotnie powtórz.

Rest your heels on the floor and lift the tips of your toes as high as you can. Then return your toes to the floor and lift your heels. Repeat several times.

Formularze podróży

EGIPT | EGYPT

INSTRUKCJA OGÓLNA

Zanim wjadą Państwo na terytorium obcego państwa i zanim je opuszczą, tak jak obywatele wielu innych krajów powinni Państwo wypełnić i oddać Kartę Przylotu (tzw. landing card) lub Kartę Odlotu (departure card), w niektórych regionach również deklarację celną. Formularze otrzymają Państwo w trakcie lotu od naszego personelu pokładowego, który będzie również służył pomocą w razie niejasności i pytań.

Karty Przylotów

- obowiązkiem każdego podróżnego jest wypełnienie kart
- formularze wypełnia się piśmem drukowanym
- rodzice lub osoby dorosłe, będące opiekunami dzieci, podpisują karty w ich imieniu
- formularze należy przedłożyć razem z ważnym paszportem przy przejściu przez kontrolę na lotnisku.

GENERAL INSTRUCTIONS

Before you enter another country and before you leave you have to just like other countries' citizens fill in and hand in landing cards or departure cards and in some cases also a customs declaration. You receive forms from our stewards during the flight and they can help you with various problems you might encounter or answer your questions.

Landing Cards

- each passenger is obligated to fill out a landing card
- do not forget your signatures
- fill out the form in block letters
- parents or adults who are responsible for child passengers sign a card on behalf of the child
- the form shall be handed over together with valid travel documents when passing through airport security

جمهورية مصر العربية وصول غير المصريين A . R . E NON EGYPTIAN ARRIVAL رقم الرحلة TRIP NO : قادم من ARRIVING FROM		ختم الوصول ARABSKA REPUBLIKA EGIPITU (A.R.E) PRZYJAZD SPOZA EGIPITU NUMER REJSU PORT PRZYLOTU
FAMILY NAME (CAPITAL LETTER) NAZWISKO (DRUKOWANYMI LITERAMI)		
FORE NAME IMIĘ		الاسم /
DATE & PLACE OF BIRTH DATA I MIEJSCE URODZENIA		تاريخ ومكان الميلاد / /
NATIONALITY NARODOWOŚĆ		
PASSPORT NUMBER & TYPE NUMER PASZPORTU		
ADDRESS IN EGYPT ADRES POBYTU W EGIPCIE		
الغرض من الوصول الغرض من الوصول (ضع علامة ✓) ☐ نقاشي ☐ مؤتمرات ☐ دراسة ☐ سياحة		
العلاج (✓) ☐ علاج ☐ أعمال ☐ تدريب ☐ أخرى		
CEL WIZYT PURPOSE OF ARRIVAL : ☐ TOURISM ☐ STUDY ☐ CONVENTION ☐ CULTURE turystyczny naukowy zjazd kulturowy ☒ MEDICAL TREATMENT ☐ BUSINESS ☐ TRAINING ☐ OTHER leczenie medyczne biznesowy szkoleniowy inny		
ACCOMPANIED ON THE PASSPORT & DATE OF BIRTH أسماء المرافقين وتاريخ الميلاد		
1 - OSOBY WPISANE DO PASZPORTU ORAZ ICH MIEJSCE & DATA URODZENIA - 1		
← Head of Nefertiti Queen		رأس نفرتيتي

Travel documents

ZANZIBAR, TANZANIA

EAST AFRICAN COMMUNITY		TIF 10	
 THE UNITED REPUBLIC OF TANZANIA ENTRY / ARRIVAL DECLARATION FORM / FOMU YA KUIINGIA / FORM D'ENTRE (Immigration Regulations 1997) Please Complete in Capital Letters/ Tafadhali Jaza kwa Herufi Kubwa / Complétez en majuscule s'il vous plait			
Surname / Jina la Ukoo / Nom de Famille IMIĘ I NAZWISKO		Other names/ Majina mengine/ Prenoms	
Passport No / Nambani ya Pasi / Numero de passeport NUMER PASZPORTU		Place and Date of Issue of Passport / Mahali na Tarehe ya kutolewa / Place et date de délivrance DATA I MIEJSCE WYDANIA PASZPORTU	
Date and place of Birth / Tarehe na mahali pa kuzaliwa / Date et lieu de Naissance DATA I MIEJSCE URODZENIA		Nationality / Utaifa / Nationalité NARODOWOŚĆ	
Male / Mke / Masculin / MĘŻCZYZNA Female / Mke / Feminin / KOBIETA		Occupation / Kazi / Profession ZAWÓD	
Country of current residence / Nchi unamoishi / Pays de résidence OBYWATELSTWO		Intended length of stay (days) / Sikuu utakazoka (siku) / Durée du séjour (jours) ZAKŁADANA DŁUGOŚĆ POBYTU (dni)	
Number of other persons travelling on your passport / Idadi ya wengine wanaosafiri kwa kutumia pasi yako / Nombre de personnes voyageant sur votre passeport ILOŚĆ OSÓB PORÓŻUJĄCYCH NA PANA/PANI PASZPORT		Flight / vessel No / Nambani ya chombo / No de vol NUMER LOTU	
CEL WIZYTNY (Należy wybrać właściwy numer, znajdujący się na odwrocie) Purpose of travel/visit (Fill from overleaf 1, 2, ... 8 as appropriate) Sababu ya kuingia (angalia ukurasa wa nyuma 1, 2, ... 8 kama ifavyo) Object de votre séjour/visite (voir au verso 1, 2, ... 8) Any other (specify) sababu nyingine / Autres specifics			
ADRES POBYTU W DESTYNAЦИИ (znajduje się na woucherze biura podróży) Physical address while in Tanzania / Anwani nchini Tanzania / Adresse en Tanzanie i) P.O.Box (Bot Postal) PO BOX ii) Street (Mtaa/Rue) ULICA iii) Plot Number (Namba ya Kitaku / Ploti) iv) Town (Mji/Ville) MIEJSCOWOŚĆ v) Tel No/ Nambani ya simu. Numero du telephone: NUMER TELEFONU vi) Hotel (Hotel / L'Hotel) NAZWA HOTELU vii) Contact Person or Institution/ Mwenyeji/ Wako ama Asasi/ Personne/ Institution Visite OSOBA LUB INSTYTUCJA KONTAKTOWA			
RODZAJ TRANSPORTU Mode of Travel/ Namba ya usafiri/ Moyen de transport Air/ Ndooji/Avion ☒ Water/ Maji/ Maritime ☐ Rail/ Rel/ Train ☐ Road/ Barabara/ Route ☐ lotalicy wodny kolejowy drogowy			
Date/ Tarehe/ Date DATA		Signature/ Saini/ Signature PODPIS	

DRUGA STRONA KARTY LĄDOWANIA NA ZANZIBAR I DO TANZANII

Powód wizyty:

- 1-2. wypełniają tylko mieszkańcy
3. poszukujący pracy w regionie
4. tymczasowo zatrudnieni w regionie
5. odwiedziny krewnych i znajomych
6. wakacje
7. biznes i konferencje
8. tranzyt
9. inne – na przykład TOURISTIC

MAROKO | MOROCCO

ROYAUME DU MAROC		المملكة المغربية	
SURETE NATIONALE		الامن الوطني	
FICHE D'EMBARQUEMENT / DEBARQUEMENT			
Date..... DATA		N° Vol.....	
Nom..... Last name		NAZWISKO الاسم العائلي	
Prénom..... First name		IMIĘ الاسم الشخصي	
Nom de jeune fille..... Maiden name		NAZWISKO RODOWE الاسم ما قبل الزواج	
Date et lieu de naissance..... Date and place of birth		DATA I MIEJSCE URODZENIA تاريخ و مكان الازدياد	
Nationalité..... Nationality		NARODOWOŚĆ الجنسية	
Pays de résidence habituelle..... Country of usual residence		KRAJ ZAMIESZKANIA بلد السكنى الاعتيادية	
Profession..... Occupation		ZAWÓD المهنة	
N°Passeport/Date délivrance..... Passport #/Date of delivery		NUMER PASZPORTU DATA PRZYJAZDU رقم الجواز و تاريخ الإصدار	
Destination/provenance..... Going to/Coming from		MIEJSCE DOCELOWE LOT Z البلد المتوجه إليه أو القادم منه	
Adresse au Maroc..... Address in Morocco		ADRES W MAROKU العنوان بالمغرب	
Motif principal du voyage : CEL WYJAZDU : الغرض الأساسي للسفر :			
Main reason for visit : turystyczny Tourisme / Tourism		biznesowy / zjazd Affaires / Conférences Business/Conferences	
naukowy Etudes / Studies		Travail / Work بизнесowy عمل	

SECOND PAGE OF ZANZIBAR AND TANZANIA LANDING CARD

Reason for visit:

- 1-2. To be completed by residents only
3. Applying for employment in the destination
4. Temporarily employed in the destination
5. Visiting friends and relatives
6. Holiday
7. Business/conference
8. Transit
9. Other – e.g. Tourism

Formularze podróży

KUBA | CUBA

DECLARACJA CELNA

Aduna General de la República

**DECLARACION DE ADUANAS PARA PASAJEROS
CUSTOMS DECLARATION FOR PASSENGERS**

Bienvenido a Cuba / Welcome to Cuba

• Todo pasajero o responsable de familia que ingrese a Cuba llenará esta Declaración
Any passenger or head of household coming into Cuba shall fill this Declaration.
• Por favor lea la INFORMACIÓN al dorso, antes de completar el modelo.
Please read the INFORMATION overleaf before filling this Declaration.

DATA PRZYLOTU
Date of arrival: dzień miesiąc rok / D/D M/M A/YY

DATA URODZENIA
Date of birth: dzień miesiąc rok / D/D M/M A/YY

IMIĘ / Nombre / Name: _____
NAZWISKO / Apellidos / Last Name: _____

NUMER PASZPORTU / No. Pasaporte / Passport No.: _____

NARODOWOŚĆ / Nacionalidad / Nationality: _____
KRAJ POBYTU STAREGO / País de residencia permanente / Country of residence: _____
KRAJ POCHOZDZENIA / Procedencia / Boarding country: _____

Linie lotnicze / Lines airlines / Vuelos / Avíane / Vessel / Yacht: _____
NUMER LOTU / No. vuelos / Flight No.: _____
LICZBA CZŁONKÓW RODZINY, KTÓRZY PODRÓŻUJĄ Z TOBĄ / No. familiares que viajan / Relatives traveling with you (number): _____
NUMERY ICH PASZPORTÓW / No. de pasaporte de los familiares / passport numbers: _____

1/ Declares si usted o alguno de sus familiares despatchó o no equipaje no acompañado en origen? / Did you or any of your relatives check any piece of unaccompanied baggage at the country of departure? SI / Yes **sak** No **nle**

2/ La importación de Moneda Libremente Convertible (MLC) es libre. Declarar la cantidad total, cuando ésta sea superior a los cinco mil dólares estadounidenses (USD 5000) o su equivalente en otras MLC en efectivo o título valor.
Si a su salida pretende entrar sumas superiores a los cinco mil dólares estadounidenses (USD 5000) o su equivalente en otras MLC en efectivo o título valor, preséntese ante el inspector de la Aduana.
The import of hard currency is unrestricted. Passengers are required to declare the total amount of money they carry if it exceeds five thousand (5000) US dollars or their equivalent in other hard currencies, whether in cash or negotiable instruments. If, upon departure, you intend to take with you any amount of money in excess of five thousand (5000) US dollars or their equivalent in other hard currencies, whether in cash or negotiable instruments, please contact the Customs Inspector.

KWOTA / WALUTA
Cantidad por moneda / Amount of currency: USD E E Otros / Others

3/ Marque con una cruz (X) si trae (traen) consigo o en su equipaje alguno de los siguientes artículos: / Mark an (X) if you are bringing in your luggage or carrying any of the following items:
a Armas (de fuego, blancas u otras) y sus municiones / Weapons (firearms, sharp instruments or others)
b Drogas, estupefacientes, sustancias psicotrópicas / Drugs, narcotic drugs, psychotropic substances
c Animales vivos / Live animals
d Equipos de comunicación satelital, Walkie-Talkies, u otros / Satellite communication equipment, Walkie-Talkies, u others
e Productos de origen animal o vegetal / Animals or vegetable products
f Muestras u otros artículos con fines comerciales / Samples or other items for commercial purposes
g Pornografía / Pornography

4/ Además de sus efectos personales trae (traen) para importar misceláneos, tales como calzados, confecciones, alimentos, artículos de aseo personal, de higiene, bisutería, lencería, perfumaria y similares, por un valor de: Besides your personal belongings, you bring in some miscellaneous such as footwear, clothing, foodstuff, personal hygiene and household goods, custom jewelry, lingerie, toiletries and other related articles that are worth: _____

Clag dalczy na następną stronę Continúe el llenado al dorso / Continue overleaf

DECLARACJA CELNA

LISTA WYPOSAŻENIA (URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE, IT) I INNE RZECZY, KTÓRE ZABIERASZ ZE SOBĄ
Relacione los equipos y artículos (electrodomésticos y otros) que trae (traen), que no clasifican como misceláneos.
List the equipment and items (electrical appliances and others) other than miscellanies that you bring with you.

Artículo / Item	Cantidad / Amount	Valor / Value
POZYCJA	ILOŚĆ	WARTOŚĆ

CZY MASZ COŚ JESZCZE DO ODLINIENIA?
/ Do you have anything else to declare at the Customs? SI / Yes **sak** No **nle**

5/ Si marcó NO usted es pasajero de Canal Verde, firme y entregue su Declaración al funcionario de aduanas ubicado en la puerta de salida. En caso de haber marcado SI, firme su Declaración y preséntese en el área de despacho de la Aduana.
If you checked the NO box you are Green Channel passenger. Sign and hand over your Declaration to the Customs Officer at the exit door. If you checked the YES box, sign your Declaration and approach the Customs dispatch area.

PRZECZYTAŁEM ZGODZIENIE CELNE I PODPISAM GWARANTUJĄC, ŻE WSZYSTKIE PODANE PRZEZE MNIE DANE SĄ PRAWDIWE.
I have read this document and declare that all the data are correct.
Firma del pasajero / Passenger's signature: _____

WYŁĄCZENIE DLA CEŁOWYCH URZĘDNIKÓW
PARA USO DE LA ADUANA / FOR CUSTOMS USE ONLY

Valor en Aduana / Customs price:	Derechos / Rights:	Servicios / Services:	Moneda / Currency:
kwota celna	prawa	usługi	waluta

Observaciones / Notes: **WAGI** Liczba Dorosłych Liczba Dzieci w Wiekui Poniżej 10 Lat

INFORMACIÓN CELNA O PRAWACH I OBLIGACIONES PASAJEROS
INFORMACIÓN SOBRE SUS DERECHOS Y OBLIGACIONES A SU PASO POR LA ADUANA / INFORMATION ABOUT YOUR RIGHTS AND OBLIGATIONS AT THE CUSTOMS

1. La Declaración debe ser llenada en su totalidad. Emplee letra de molde. / This Declaration must be filled completely. Use block letters.
2. En la aduana debe ser llenada esta declaración. / In the airport, use the Customs Inspector.
3. En el caso que la Declaración se presente por familia, los datos relativos al equipaje y a los artículos exentos del pago se acumulan. / Families can lump together the data relative to the baggage and other tax exempted items under a single Declaration.
4. Las mercancías de diez (10) años sólo pueden traer consigo sus efectos personales, de acuerdo a la edad. Siempre que tengan cumplido los diez (10) años, tienen derecho a importar artículos hasta el límite del valor establecido. Para el caso del despacho tienen que estar asistidos de un adulto que lo represente (hasta los 18 años). / Children below the age of ten (10) can only bring with them their personal belongings according to their age. Children from ten (10) years old are entitled to import articles up to the established price limits. At the point of dispatch they should be assisted by an adult who can represent them (up to the age of 18).
5. El incumplimiento de las disposiciones legales que integran la normativa aduanera, dará lugar a la aplicación de la medida administrativa que corresponda. / Failure to comply with the legal provisions established by the Customs regulations will result in the application of the appropriate administrative measures. Todos pasajeros pueden importar además del pago de derechos los artículos siguientes: Pasajeros en tránsito se importan los siguientes bienes sin fee: Bienes electrónicos como son la ropa, calzados, así como otros artículos para uso personal, reproductores de multimedia digital, portátiles, teléfono móvil (celular), aparato de televisión portátil, computadora personal portátil, cámara fotográfica, y artículos para la telefonía, entretenimiento, alimentación o cuidado de la niñez, conforme a la edad. Artículos o productos sujetos al pago, cuando su valor sea igual o inferior a \$50.00 pesos. Hasta 10 kilogramos de medicamentos, en sus envases originales, tales como: productos farmacéuticos elaborados, siempre que no estén comprendidos entre los medicamentos cuya importación no se autoriza o está sujeta a requisitos especiales. Libros científicos, técnicos, de arte y literatura, libros de historia, prensa, y sus equivalentes. Bienes a materiales destinados para clasificar. / Personal belongings such as clothing, footwear and personal items, portable multimedia digital devices, mobile phones (cell phones), portable TV sets, portable personal computer, photographic camera and all other items required for the transportation, entertainment, feeding and care of children, according to their age, items or products liable for taxation, provided their total value is equal or lower than \$50 pesos, up to 10 kg of medicines / in their original packages, as well as manufactured pharmaceutical products, provided they are not in the list of medicines whose import is not authorized or are subject to special requirements books on science, technology, art and literature, related charts, brochures and the equipment, books or materials destined for the field.
A los pasajeros que visitan a Cuba como turistas les serán aplicadas las disposiciones recogidas en la Convención de Facilidades Aduaneras para el Turismo, de la cual Cuba es signataria. / Passengers traveling to Cuba as tourists shall be subject to the provisions contained in the Convention Concerning Customs Facilities for Touring to and from Cuba as a party.
Todos los pasajeros pueden importar además de sus efectos personales, artículos sujeta al pago de derechos hasta el límite de 1000.00 pesos, siempre que no tengan un fin lucrativo y las cantidades de un mismo artículo no excedan las autorizadas. In addition to their personal belongings, passengers are entitled to import taxable items up to a value of 1000 pesos, provided they are not intended for profit-making and the amounts of a single article does not exceed the authorized limits.
Los productos de origen animal o vegetal requieren para su importación la autorización de la autoridad sanitaria. / The imports of animal and vegetable products require the authorization of the health authorities.
La importación o exportación de armas de fuego, municiones, y especies protegidas de la flora y la fauna requiere la autorización del organismo competente. / The import or export of firearms, ammunition and protected wildlife species require the authorization of the competent authorities.
No se autoriza la importación o exportación de estupefacientes, drogas, estupefacientes, sustancias psicotrópicas, venenos, artículos y especies de animales o pornografía a que atentan contra los intereses de la nación. / The import or export of narcotics, drugs, narcotic drugs, psychotropic substances, venoms or pornographic literature, films and articles or any other that is contrary to the interests of nation are prohibited.

- 1- Czy odprawiałeś sam lub ktos z twojej rodziny odprawiał bagaż należący do kogos innego?
- 2- Przywóz twardej waluty nie jest ograniczony. Pasażerowie proszeni są o zgłoszenie, że przewożą kwotę przekraczającą 5.000 \$ lub równowartość tej kwoty w innych walutach w gotówce lub papierach wartościowych. Jeśli już podczas wylotu wiesz, że zabierzesz ze sobą kwotę przekraczającą 5.000 \$, lub równowartość tej kwoty w innych walutach, w gotówce lub w papierach wartościowych, prosimy o kontakt z urzędnikiem celnym.
- 3- Zaznacz krzyżykiem, jeśli w bagażu przewozisz następujące rzeczy:
  - a) Broni i amunicja
  - b) Narkotyki, środki odurzające, substancje psychotropowe
  - c) Żywe zwierzęta

- d) Urządzenia komunikacji satelitarnej, krótkofalówki, inne
  - e) Produkty pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego
  - f) Próbk lub inne przedmioty przeznaczone do celów handlowych
  - g) Pornografia
- 4- Czy oprócz rzeczy osobistych w bagażu, przewożisz rzeczy, które są szczególnie cenne.
  - 5- Jeśli zaznaczył NO - Przejdź przez zieloną strefę, podpisz deklarację celną a przy wyjściu oddaj urzędnikowi celnemu. Jeśli zaznaczył YES - Podpisz deklarację celną i przejdź do obszaru celnego.

Travel documents

REPUBLIKA DOMINIKAŃSKA | DOMINICAN REPUBLIC

KARTA PRZYLÓTÓW

DIRECCION GENERAL DE MIGRACION
TARJETA INTERNACIONAL DE EMBARQUE • DESEMBARQUE
INTERNATIONAL EMBARKATION • DESEMBARKATION CARD
BIGLIETTO INTERNAZIONALE DI IMBARCO • SBARCO
КАРТЫ МЕЖДУНАРОДНЫЕ ПЕРЕВОЗКИ

SOLO PARA VISITANTES - NO RESIDENTES - ONLY VISITORS / SOLO PER VISITANTI / ТОЛЬКО ГОСТИ
LLENSE FIRMEMENTE EN LETRAS DE MOLDE / PLEASE PRINT FIRMLY
RIEMPIRE IN STAMPATELLO / ПОДЖАЛЫСТА, PRINT TVERZHO

NAZWISKO
Full Name / Apellidos / Surname / Cognome / Фамилия

IMIĘ
Nombre Completo / Nombres / Nome / Названия

DATA URODZENIA
Date of Birth / Día / Day / Giorno / День / Mes / Month / Mese / Месяц / Año / Year / Anno / Год

MIEJSCE URODZENIA
Place of Birth / Luogo di Nascita / Место рождения

NARODOWOŚĆ
Nationalidad / Nationality / Национальность

ZAWÓD
Occupation / Occupazione / Ocupación

MIEJSCE STAŁEGO ZAMELDOWANIA
Permanent Address / Indirizzo Permanente / Постоянный адрес

MIEJSCOWOŚĆ
City / Città / Ciudad

WOJEWÓDZTWO
State / Stato / Государство

KRAJ
Country / Paese / Страна

KOD POCZTOWY
Zona Postal / Zip Code / Codice Postale / Почтовый индекс

ADRES POBYTU NA DOMINIKANIE
Dominican Republic Address / Calle y No. / Street and No. / Via e Numero Civico / Улица и №
Indirizzo in Repubblica Dominicana / Доминиканская Республика Адрес

PORT WYLOTU
Puerto de Embarque / Porto di Imbarco / Порт погрузки

PORT PRZYLÓTU
Puerto de Desembarque / Porto di Sbarco / Порт высадки

GEL WIZYT
Motivo de Viaje / Purpose of Trip / Motivo del Viaggio / Цель поездки

NUMER PASZPORTU
Passport No. / No. Passaporto / Номер паспорта

DATA
Cédula No. / Identification No. / Documento de Identidad / Идентификационный номер

FODPIS
Firma / Signature / Подпись

(SOLO PARA USO OFICIAL / ONLY FOR OFFICIAL USE / SOLO PER USO UFFICIALE
ТОЛЬКО ДЛЯ СЛУЖЕБНОГО ПОЛЬЗОВАНИЯ)

JEDYNIEM DO OFICJALNEGO UŻYTKU

OBSERVACIONES:

DECLARACJA CELNA
FORM No. 001-2008

AUTORIZADO POR LA DIRECCION GENERAL DE CONTABILIDAD GUBERNAMENTAL

DECLARACION ADUANERA DE INGRESO O SALIDA DE PASAJEROS
CUSTOMS DECLARATION FORM FOR ARRIVAL / DEPARTURE

No. **9694775**

NOTA 1: La presentación de esta declaración es obligatoria para todo pasajero que salga o ingrese a la RD. La declaración de informaciones falsas o incompletas puede originar penas de prisión, confiscación de mercancías y de privación de libertad, conforme al artículo 200 de la Ley 3489, del Régimen de Aduanas, y el Artículo 8 de la Ley No. 72-02 Contra el Lavado de Activos. Esta declaración debe ser firmada donde se indica.

UWAGA 1: Niniejsza deklaracja jest obowiązkowa dla wszystkich podróżnych, którzy opuszczają Republikę Dominikańską. Nieprawdziwe lub niekompletne informacje mogą być karane karami grzywny, konfiskacją wnoszonego/wnieszonego towaru lub więzieniem zgodnie z artykułem 200 Kodeksu Celnego nr 3489 i artykułem 8 Ustawy 72-02 o zwalczaniu przestępstwa finansowego.

Utilice letra de molde por favor / Please print

1. Fecha: **DATA** día / dzień / miesiąc / rok / Ingreso/Arrival / PRZYLOT / Salida / Departure / ODLOT

4. Nombre completo / Full name: **IMIĘ** **DRUGIE IMIĘ**
Primer Nombre / First Name / Segundo Nombre / Middle Name

NAZWISKO **DRUGIE NAZWISKO**
Primer Apellido / First Surname / Segundo Apellido / Second Surname

5. Apellido de Casado / Husband's Surname

6. **DATA URODZENIA** día / dzień / miesiąc / rok / 7. Nacionalidad: **NARODOWOŚĆ**
Date of birth: DD / MM / AA / YY / Nationality:

8. No. de Pasaporte / Passport No.: **NUMER PASZPORTU** ZAMIESZKUJE W REPUBLICA DOMINIKAŃSKIEJ TAK / SI / NO / NIE

9. ¿Reside en República Dominicana?

10. Dirección en la República Dominicana **ADRES POBYTU**

11. Medio de transporte LOTNICZY / WODNY / NAZIEMNY
Means of transportation: Air / Maritime / By Sea / Terrestrial / By ground

12. País de origen o destino: **MIEJSCE ODLOTU**

13. Empresa transportista: **SMARTWINGS** 14. Número de viaje / Trip No.: **NUMER LOTU**

15. ¿Trae consigo, o en su equipaje, una suma de dinero (en efectivo o Título Valor) mayor a US\$10,000.00? SI / NO
Czy posiada Pien/Pani przy sobie lub w bagażu (gotówkę lub czek)? TAK / SI / NIE / NO

16. En caso de respuesta afirmativa a la pregunta anterior (15) favor escribir la cantidad: RDS / U\$S / € / Inny
Jaki odpowiedział Pien, czek? WODNY / NAZIEMNY
Rodzaj waluty lub czeku

17. Tipo de moneda o título:

NOTA 2: Las siguientes casillas deben ser llenadas únicamente por personas que ingresan a la República Dominicana
UWAGA 2: poniższe rubryki wypełniają jedynie osoby wjeżdżające do Republiki Dominikańskiej.

18. ¿Número de familiares que viajan con usted? Liczba członków rodziny podróżujących z Panem/Panią?

19. ¿Trae consigo, o en su equipaje, animales vivos, plantas o productos alimenticios? SI / NO
Czy wwozi Pan / Pani żywe zwierzęta, rośliny lub żywność?

20. ¿Trae consigo, o en su equipaje, mercancías sujetas al pago de impuestos (ver Instrucciones al dorso)? SI / TAK / NO / NIE
Czy wwozi Pan / Pani towar podlegający ocenie? (Proszę zapoznać się z instrukcją na odwrocie formularza)

21. DETALLE DE MERCANCIAS SUJETAS AL PAGO DE IMPUESTOS / DETAIL OF GOODS SUBJECT TO TAX

Descripción de Mercancías / Description of Goods	Valor en Dólares / Value US\$	Para uso de aduana solamente / For Customs use only
Opie towaru	Wartość w USD	Wyłączenie na potrzeby Urzędu Celnego

Nota 3: En caso de que la cantidad de artículos sujetos al pago de impuestos exceda las casillas reservadas en el ítem 21, consulte con un Oficial de Aduanas para que le asistire con el llenado del Form. 003-2007 "Declaración Única-Aduanera".
Note 3: In the event that the amount of articles subject to taxes exceed the boxes provided at item 21, consult with a Customs Officer to be advised on completing the Form 003-2007 "Customs Standard Declaration".

Declaro y juro de conformidad con la Ley y ante la autoridad competente, que los datos declarados en el presente formulario son ciertos y exactos, y me someto a las sanciones que la ley establece al comprobarse cualquier inexactitud o ocultación en las informaciones dadas.
I declare and swear in agreement with the Law and before the appropriate authority that the information declared in this form is true and correct and that I will surrender to the sanctions established by the law in the event of any provision of inaccurate or false information.

FODPIS
Firma del viajero / Traveler's Signature

Diseño: departamento Organización y Métodos

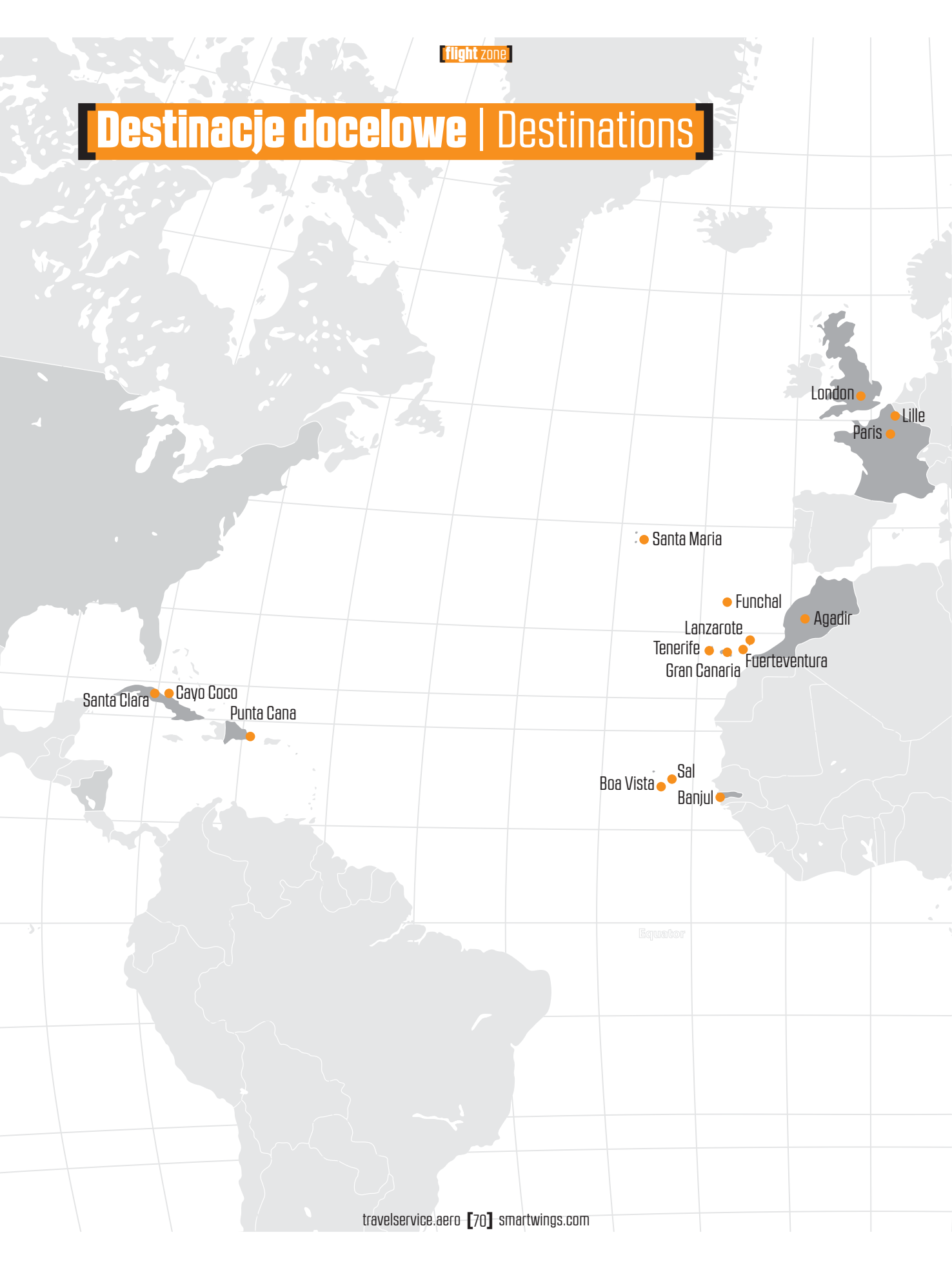
* Uwaga 3: W przypadku, że ilość towaru do ocenia jest większa niż liczba okienek do dyspozycji w punkcie 21, proszę się skonsultować z urzędnikiem celnym, czy będzie konieczne wypełnienie formularza 003-2007 „Bieżąca deklaracja celna”. Lista towarów, które można wwozić do kraju, jest podana na odwrocie deklaracji. Są to np.: 20 paczek papierosów, 25 szt. cygar, 200 g tytoniu, maks. 3 litry wina lub innego alkoholu, piwa lub likieru.

** Oświadczam i przysięgam zgodnie z ustawą i przed upoważnioną osobą, iż informacje zawarte w niniejszym formularzu są prawdziwe i prawidłowe oraz, że nie prawdziwe lub nie pełne informacje narażają mnie na sankcje wynikające z odpowiedniej ustawy.

Na odwrocie Karty proszę zwrócić uwagę na Uwagę nr 4 (Nota 4):

Nota 4: W przypadku, że podróżny wwozi ponad 10 000 USD w gotówce lub w postaci czeku, powinien wypełnić formularz nr 36-74 – „Deklaracja przewozu środków płatniczych lub instrumentów finansowych”.

Destinacje docelowe | Destinations

flight zone

smartwings

Destinacje docelowe | Destinations

flight zone

Moscow

Madeira
Agadir
Lanzarote
Fuerteventura
Gran Canaria
Tenerife

Sal
Boa Vista
Dakar

Tel Aviv
Hurghada
Sharm El-Sheikh
Marsa Alam

Mombasa
Zanzibar

Antalya
Dalaman
Larnaca
Paphos
Tel Aviv

Sharm El-Sheikh
Hurghada
Marsa Alam

Ras Al-Khaimah
Dubai

Salalah

smartwings

Szanowni Państwo | Dear Passengers

Jedną z wartości naszej spółki jest stała opieka nad Wami, naszymi klientami. Naszym celem jest to, abyście w trakcie lotu czuli się możliwie najlepiej i aby Wasz czas na pokładzie samolotu Travel Service/SmartWings był spędzony przyjemnie. Nasze usługi staramy się regularnie poprawiać i unowocześniać. Wasze opinie i komentarze są dla nas bardzo cenną informacją zwrotną. Będzie nam niezmiernie miło, jeśli znajdzie Państwo trochę czasu, aby podzielić się z nami Państwa opinią.

Dlatego nie wahajcie się wysłać oceny usług świadczonych przez naszych pracowników, podczas lotu Travel Service i SmartWings. Czy wejście na pokład odbyło się bez komplikacji? Jak oceniacie Państwo pracę naszego personelu pokładowego? Co jeszcze możemy zrobić, aby byli Państwo zadowoleni?

Państwa opinie są dla nas ważne i z góry za nie dziękujemy. Wszystkie sugestie są mile widziane pod poniżej podanym adresem kontaktowym.

W imieniu spółki Travel Service, a. s.,
Personel pokładowy

customercare@travelservice.aero

Szanowni podróżni, wszystkie informacje dotyczące Waszych danych osobowych przetwarzanych w związku z zapewnianiem transportu lotniczego, można znaleźć tutaj: www.smartwings.com/pl/o-smartwings/polityka-prywatnosci/

One of our company's core values is customer care – taking care of you. Our aim is for you to feel as good as possible during the flight, and for the time you spend aboard a Travel Service/SmartWings plane to be as pleasant as can be. We constantly strive to improve and update our services. Your opinions and views are a valuable source of feedback. Hence, we would be very happy if you could take a little time to share them with us.

Don't hesitate to send in reviews of the services our staff have provided for you during the Travel Service and SmartWings flights. Did boarding go smoothly? How would you rate the way our cabin crew took care of you? What more could we be doing for greater customer satisfaction?

Your views are important to us and we thank you in advance for them. You are welcome to send in your feedback at the address below.

On behalf of Travel Service, a.s.
Your cabin crew team

Dear passengers, all the personal data we hold on you relating to the provision of air transport services can be found here:

www.smartwings.com/en/about-smartwings/personal-data-protection/

Skontaktować się z nami mogą Państwo pod poniższymi adresami | You can reach us at these addresses:

Wyloty | Departures

Wyloty Spółki Lotniczej Travel Service odbywają się z lotnisk w Polsce oraz z Republiki Czeskiej, Słowacji, Węgier i Hiszpanii (Wyspy Kanaryjskie).

Travel Service airline company flies from airports in Poland as well as from the Czech Republic, Slovakia, Hungary, Spain (Canary Islands).

Republika Czeska | Czech Republic

Travel Service, a. s.
K Letišti 1068/30
160 08 Prague 6, Czech Republic
SITA: PRGCOQS, PRGDPQS
e-mail: info@travelservice.aero,
www.travelservice.aero, www.smartwings.com

Polska | Poland

Travel Service Polska Sp. z o.o.
ul. Gordona Bennetta 2B
02-159 Warsaw, Polska

Słowacja | Slovakia

Travel Service Slovensko, s. r. o.
Ivanská cesta 30/B,
821 04 Bratislava, Slovakia

Węgry | Hungary

Hungary Travel Service, Kft.
Wesselényi u. 16/A
1077 Budapest, Hungary

SMARTBISTRO menu

Przekąski / Snacks

Świeża kanapka / Fresh sandwich	18 PLN	4,2 EUR
NEW Kanapka na gorąco z szynką i serem Hot panini ham & cheese	18 PLN	4,2 EUR
NEW Kanapka na gorąco z kurczakiem, chorizo i serem Hot panini chicken & chorizo	18 PLN	4,2 EUR
Zupa instant / Instant soup / 0.35 l	14 PLN	3,2 EUR
Muffin / 90 g	10 PLN	2,2 EUR
Croissant / 60 g	8 PLN	1,8 EUR
M&M's orzechowe / M&M 's Peanuts / 45 g	10 PLN	2,2 EUR
Herbatniki Kubuś / Bisquit Kubík / 50 g	6 PLN	1,2 EUR
Haribo żelki / Haribo / 100 g	10 PLN	2,2 EUR
Orzeszki ziemne / Peanuts / 50 g	8 PLN	1,8 EUR
Chipsy Pringles / Pringles chips / 40 g	11 PLN	2,6 EUR
Twix / 75 g	8 PLN	1,8 EUR
Snickers / 75 g	8 PLN	1,8 EUR
Wafelki Manner / Manner / 75 g	8 PLN	1,8 EUR
Nutella B-ready / 44 g	8 PLN	1,8 EUR

Napoje bezalkoholowe / Soft drinks

Coca-Cola / 0.33 l	10 PLN	2,2 EUR
Coca-Cola Zero / 0.33 l	10 PLN	2,2 EUR
Fanta / 0.33 l	10 PLN	2,2 EUR
Sprite / 0.33 l	10 PLN	2,2 EUR
Woda niegazowana / gazowana / 0.5 l Water still / sparkling	10 PLN	2,2 EUR
Herbata mrożona / Ice tea / 0.5 l	11 PLN	2,6 EUR
Tonik / Tonic water / 0.33 l	11 PLN	2,6 EUR
Sok pomidorowy / Tomato juice / 0.2 l	11 PLN	2,6 EUR
Sok jabłkowy / Sok pomarańczowy / 0.33 l Apple / Orange juice	11 PLN	2,6 EUR

Napoje gorące / Hot Beverages

Kawa, herbata, cappuccino, gorąca czekolada / 0.12 l Coffee, Tea, Cappuccino, Hot chocolate / 0.12 l	11 PLN	2,6 EUR
---	--------	---------

Piwo, wino, alkohole / Beer, wine, spirits

Piwo / Beer / 0.33 l	14 PLN	3,2 EUR
Piwo bezalkoholowe / Non-alcoholic beer / 0.33 l	14 PLN	3,2 EUR
Wino białe / wino czerwone / White / red wine / 0.187 l	20 PLN	4,6 EUR
NEW Prosecco / 0.2 l	21 PLN	5,0 EUR
Campari, Gin, Whisky, Wódka (alkohole) / 0.05 l	20 PLN	4,6 EUR

SMARTBISTRO DEALS

Muffin + gorący napój / Muffin + Hot Beverage

ZAOSZCZĘDŹ / SAVE

20 %

TYLKO 16 PLN

ONLY 3,80 EUR

Świeża kanapka + napój bezalkoholowy / Fresh sandwich + Soft drink

ZAOSZCZĘDŹ DO / SAVE UP TO

18 %

Rabat nie dotyczy produktu „Hot Panini”.
“Hot Panini” is not available with this combo deal

TYLKO 24 PLN

ONLY 5,60 EUR

Świeża kanapka + piwo / Fresh sandwich + Beer

ZAOSZCZĘDŹ / SAVE

14 %

Rabat nie dotyczy produktu „Hot Panini”.
“Hot Panini” is not available with this combo deal

TYLKO 27 PLN

ONLY 6,40 EUR

Napój bezalkoholowy + alkohol / Soft drink + Spirit

ZAOSZCZĘDŹ DO / SAVE UP TO

19 %

TYLKO 25 PLN

ONLY 5,80 EUR

Akceptujemy polskie złotówki (PLN), Euro (EUR), karty kredytowe i debetowe. Ceny są ustalone w Euro. Inne waluty zostaną naliczone według aktualnego kursu wymiany. Napoje alkoholowe nie mogą być sprzedawane pasażerom poniżej 18 roku życia. Ilość dostępnych produktów jest ograniczona miejscem na pokładzie samolotu, niektóre marki produktów mogą różnić się w zależności od regionu pochodzenia. Przepraszamy jeśli produkt Twojego pierwszego wyboru nie jest dostępny na tym locie. Załoga chętnie zaproponuje dostępny alternatywny produkt. Zdjęcia są jedynie przykładowe.

We accept Polish Złoty (PLN), Euros (EUR), credit and debit cards. Prices are fixed in EUR. The alternative currency will be charged per current exchange rate. Alcoholic drinks cannot be sold to passengers under 18 years of age. Stock is limited by space on board and some product brands may vary, depending on region of origin. We apologise if your choice is not available on this flight. Your cabin crew will be happy to suggest an alternative product. Pictures are solely illustrative.

Przyjmujemy karty: Płatność kartą należy zgłaszać z góry. Dziękujemy.
Accepted cards: Card payment advise before shopping. Thank you.

Welcome aboard

Aerotaxi category Business Jet

Flexibility / Privacy / Efficiency

WE FLY FOR YOU, TO FIT YOUR SCHEDULE, TO MEET YOUR OBJECTIVES.

+420 724 623 653
www.travelservice.aero

ENJOY YOUR WINTER

**North Moravia
and Silesia**

www.northmoravia.travel